

Mars 1998

Barn og unge

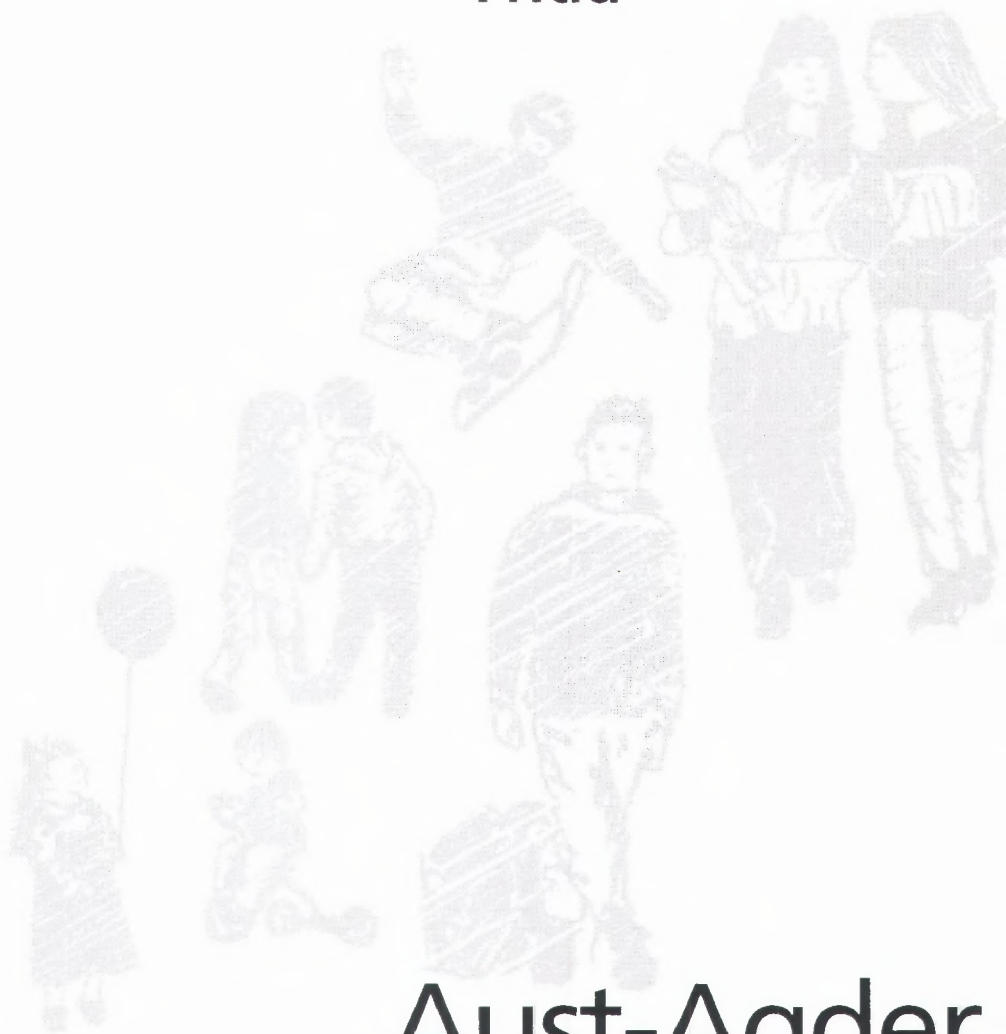
Aktuell statistikk

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

**Del 1: Befolkningen
Familie
Helse
Kriminalitet
Fritid**

Statistisk sentralbyrå ber om å bli oppgitt som kilde når oppgaver fra dette heftet blir gjengitt.

Aust-Agder

Barn og unge. Aktuell statistikk

I *Barn og unge. Aktuell statistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder, der alle tall dekker barn og unge under 18 år.

Barn og unge. Aktuell statistikk kommer i to deler, med forskjellig emnemessig innhold. Del 1 (dette heftet) dekker barn i befolkningen, familieforhold, helse, kriminalitet og fritid. Del 2 (utkommer senere) tar for seg barn i utdanning, arbeid, økonomiske forhold og barnevern.

Husk å oppgi kilde: *Barn og unge. Aktuell statistikk*/Statistisk sentralbyrå.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeider: Ingvild Hauge, tlf. 62 88 52 24, faks 62 88 52 89, e-post: inh@ssb.no.

Redigering: Randi Hansen Øiseth.

Priser: Pr. hefte kr 50,- inkl. mva. Pakkepris (19 fylkeshefter og hefte med landstall) kr 600,- inkl. mva.

Forespørsel om salg rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, Postboks 1260, 2201 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg- og abonnement@ssb.no.

ISBN 82-537-4506-0.

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes tabellene i elektronisk versjon under SSBs Webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

En diskett-versjon kan også gjøres tilgjengelig ved forespørsel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

1. Barn og unge i befolkningen	3
2. Barn og unges familier	12
3. Barn og unges helse	24
4. Barn og unges lovbrudd	34
5. Barn og unges fritid	37

Innledning

Barn og unge. Aktuell statistikk samler Statistisk sentralbyrås data om barn og unge og presenterer regionale tall med korte artikler, tabeller og figurer.

Barn og unge. Aktuell statistikk utgis som 1 landspublikasjon og 19 fylkespublikasjoner. Landspublikasjonen gir tall for landet som helhet og for de enkelte fylkene der det har vært mulig. Tallene i fylkespublikasjonene er på kommunenivå, eller på fylkes- og landsnivå hvis statistikken ikke kan gis på mindre geografiske enheter.

Publikasjonene kommer i to deler. Del 1, som dette heftet inngår i, dekker barn i befolkningen, familieforhold, barns helse, deres kontakt med rettsvesenet og barns fritid. Del 2 vil bli utgitt ved årsskiftet 1998-1999, med disse emnene: Barn i barnehager, barn og unge i skolen, unge i arbeidsstyrken, barn og økonomi og barn i barnevernet.

Barn er i denne publikasjonen definert som personer under 18 år, dvs. under myndighetsalder. Dette er i tråd med norsk lov og FNs konvensjon om barnets rettigheter. I enkelte tilfeller vil tabellene dekke lengre eller kortere aldersspenn, avhengig av hva som er hensiktsmessig og/eller finnes om temaene.

De nyeste tilgjengelige tallene er tatt med, dvs. hovedsakelig fra perioden 1995-1997.

Publikasjonene er tilgjengelige på SSBs webside på Internett. Webadressen er <http://www.ssb.no>.

En undersøkelse gjennomført av Norsk senter for barneforskning i 1994 (Arbeidsrapport nr. 15) avslørte at statistikk i liten utstrekning ble tatt i bruk i ulike beslutningsprosesser. Håpet er at denne publikasjonen, som samler mye informasjon, kan gjøre statistikk om barn og unge lettere tilgjengelig og være til hjelp for alle som interesserer seg for og arbeider med barn, det være seg planleggere i kommuner og fylker, politikere, personer som har sitt daglige virke blant barn og allmennheten generelt.

Barne- og familiedepartementet har finansiert utarbeidelsen av publikasjonene. Representanter fra Barneombudet og Norges forskningsråd har gitt faglige innspill til prosjektet.

1. Barn og unge i befolkningen

Det bor 24 500 barn og unge i Aust-Agder. Ifølge prognosene vil antallet gå ned de neste 20 årene.

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk. 1. januar 1997

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
09 Aust-Agder	I alt	24 506	8 072	9 440	4 205	2 789
	Tettbygd strøk	14 874	4 988	5 715	2 499	1 672
	Spredtbygd strøk	9 548	3 040	3 703	1 696	1 109
	Uspesifisert strøk	84	44	22	10	8
0901 Risør	I alt	1 543	473	604	289	177
	Tettbygd strøk	1 056	326	426	191	113
	Spredtbygd strøk	487	147	178	98	64
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0904 Grimstad	I alt	4 354	1 532	1 675	690	457
	Tettbygd strøk	3 159	1 110	1 204	511	334
	Spredtbygd strøk	1 171	403	467	179	122
	Uspesifisert strøk	24	19	4	-	1
0906 Arendal	I alt	9 115	2 990	3 543	1 536	1 046
	Tettbygd strøk	7 082	2 342	2 755	1 179	806
	Spredtbygd strøk	2 013	642	781	354	236
	Uspesifisert strøk	20	6	7	3	4
0911 Gjerstad	I alt	591	194	207	108	82
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	591	194	207	108	82
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0912 Vegårshei	I alt	467	149	202	67	49
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	466	149	201	67	49
	Uspesifisert strøk	1	-	1	-	-
0914 Tvedestrand	I alt	1 391	442	542	237	170
	Tettbygd strøk	418	136	162	64	56
	Spredtbygd strøk	969	302	380	173	114
	Uspesifisert strøk	4	4	-	-	-
0919 Froland	I alt	1 168	398	479	178	113
	Tettbygd strøk	454	171	183	60	40
	Spredtbygd strøk	710	225	296	117	72
	Uspesifisert strøk	4	2	-	1	1
0926 Lillesand	I alt	2 245	681	879	421	264
	Tettbygd strøk	1 395	443	525	258	169
	Spredtbygd strøk	836	233	348	160	95
	Uspesifisert strøk	14	5	6	3	-
0928 Birkenes	I alt	1 177	399	428	208	142
	Tettbygd strøk	624	218	225	107	74
	Spredtbygd strøk	553	181	203	101	68
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0929 Åmli	I alt	454	147	167	85	55
	Tettbygd strøk	133	42	54	22	15
	Spredtbygd strøk	320	104	113	63	40
	Uspesifisert strøk	1	1	-	-	-

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk. 1. januar 1997
(farts.)

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
0935 Iveland	I alt	364	107	141	74	42
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	364	107	141	74	42
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0937 Evje og Hornnes	I alt	817	282	269	165	101
	Tettbygd strøk	467	176	147	91	53
	Spredtbygd strøk	348	105	122	73	48
	Uspesifisert strøk	2	1	-	1	-
0938 Bygland	I alt	291	84	114	55	38
	Tettbygd strøk	86	24	34	16	12
	Spredtbygd strøk	205	60	80	39	26
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0940 Valle	I alt	318	115	109	57	37
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	314	114	108	56	36
	Uspesifisert strøk	4	1	1	1	1
0941 Bykle	I alt	211	79	81	35	16
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	201	74	78	34	15
	Uspesifisert strøk	10	5	3	1	1
Uoppgitt	I alt	-	-	-	-	-
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	-	-	-	-	-
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Begrepene tettbygd/spredtbygd strøk er gitt av SSBs definisjon av tettsted. Et tettsted er i hovedregelen en hussamling hvor det bor minimum 200 personer og er mindre enn 50 meter mellom husene.

Alternativ M1 er brukt i denne befolkningsframskrivningen. Alternativ M1 kombinerer mellomalternativene for *fruktbarhet* (1,86 barn pr. kvinne, konstant over hele framskrivingsperioden), for *dødelighet* (en økning i forventet levealder i perioden 1995-2020 fra 75 til 78,5 år for menn og fra 80 til 83,5 år for kvinner) og for *innvandring* (årlig netto innvandring på 7 000 personer på landsbasis fram til 2020). Innenlands flytting er som registrert i perioden 1991-1995.

Aust-Agder hadde 24 500 bosatte i alderen 0-17 år pr. 1. januar 1997. I alle aldersgruppene var det flere barn og unge i tettbygde enn i spredtbygde strøk. Totalt bodde 61 prosent av alle barn og unge i fylket i tettsteder.

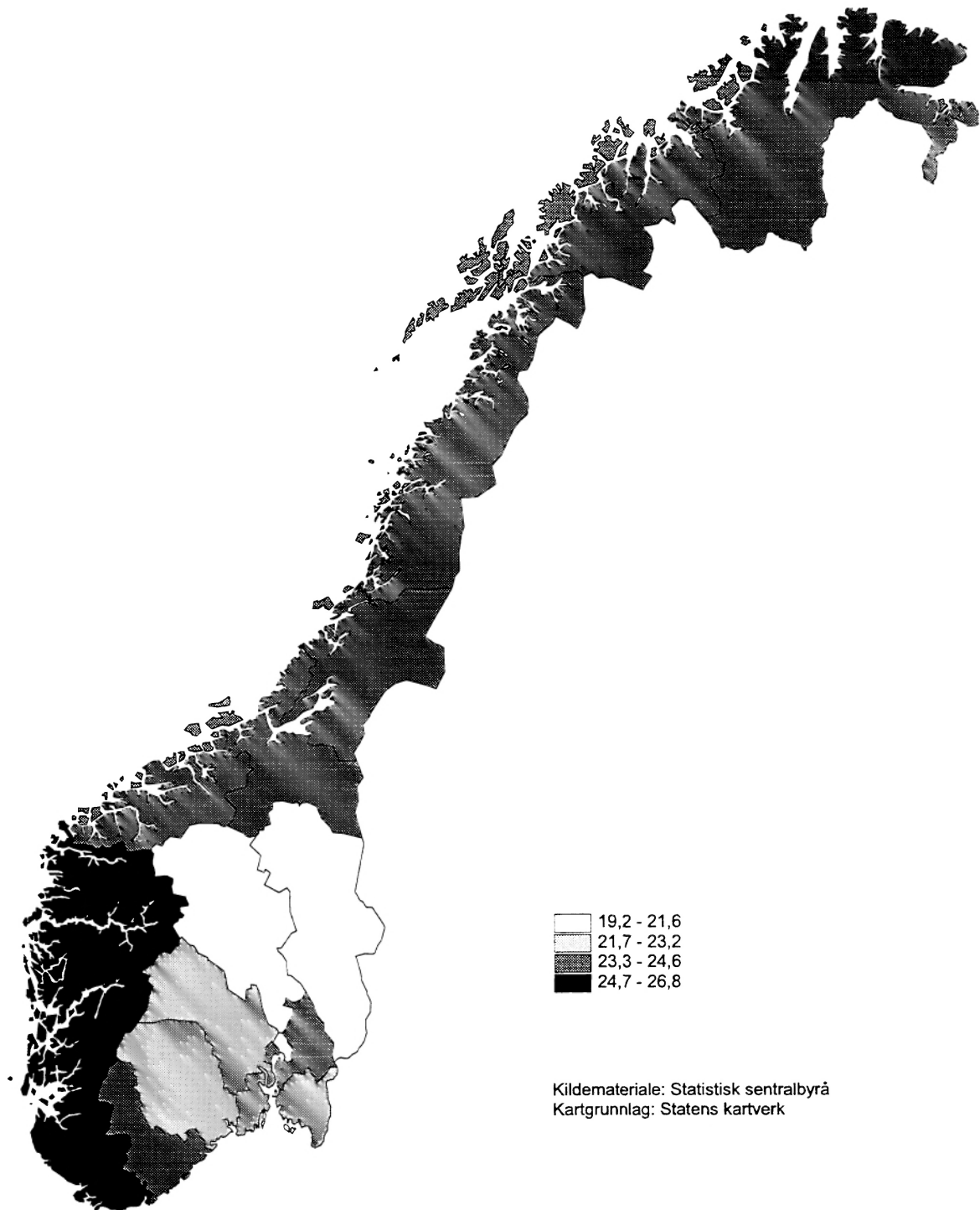
Tabell 1.1 viser fordelingen mellom tett, spredt og uoppgitt bostedsstrøk for hver av Aust-Agders kommuner. Bosettingsmønsteret varierer mellom de enkelte kommunene, noe som medfører lokale variasjoner i hva slags type omgivelser barna og de unge lever i og har å forholde seg til.

En befolkningsframskriving er en beregning av den framtidige sammensetningen av og utviklingen i befolkningen. Her er tre årstall plukket ut for å vise den antatte utviklingen for barn og unges vedkommende. Tallene, og dermed antakelsene om utviklingen, blir mer usikre jo lenger fram i tid man går. Framskrivningen

forutsetter at tidligere trender videreføres. Trendbrudd vil altså skape avvik mellom framskriving og faktisk utvikling.

For Aust-Agder viser framskrivingstallene for 2000, 2010 og 2020 at i aldersgruppen 0-5 år forventes en nedgang i barnetallene for begge kjønn. Antall 6-12-årige gutter og jenter er relativt konstant, før det synker. Gutter og jenter i aldersgruppen 13-15 år viser en økning før det blir en reduksjon. Det samme gjelder for 16-17-åringene.

Figur 1.1. Personer 0-17 år i prosent av folkemengden. 1. januar 1997

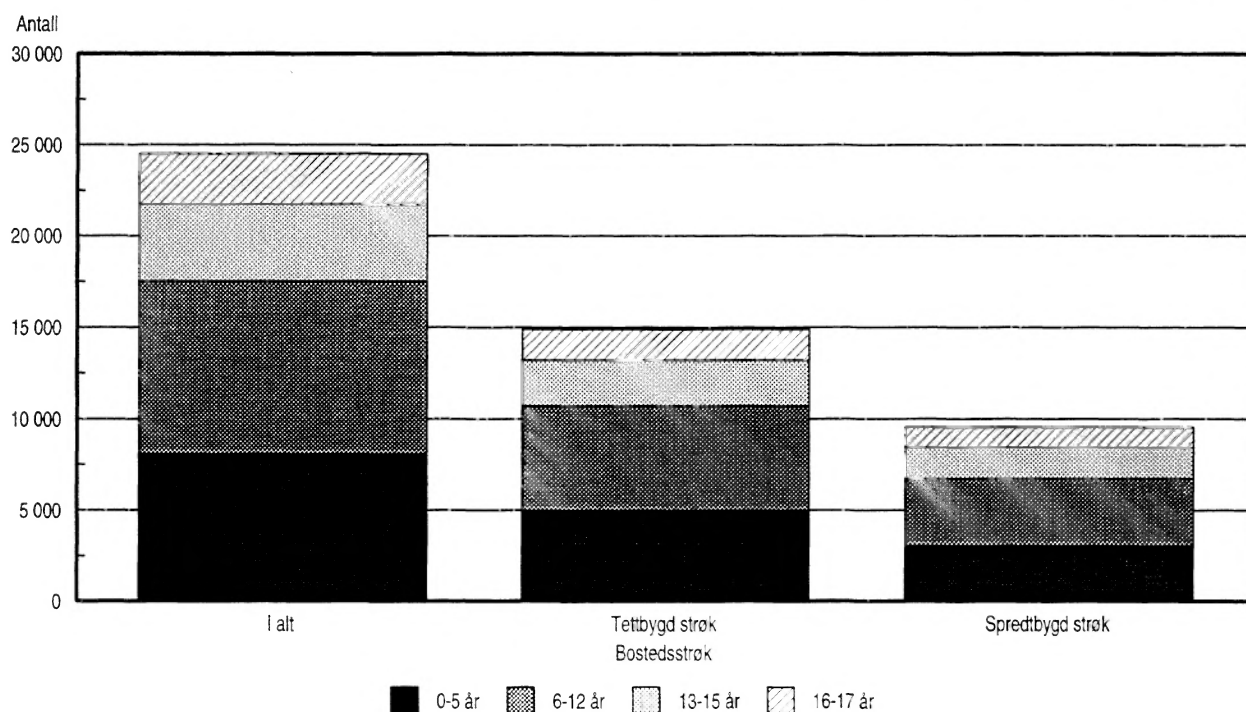
1.2. Framskriving av folkemengden, etter alder og kommune, 2000, 2010 og 2020

Kommune og år	Menn						Kvinner					
	Alle aldere	Av dette				Alle aldere	Av dette					
		0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17		
09 Aust-Agder	2000 ..	50 814	4 055	4 944	2 137	1 489	51 395	3 879	4 770	2 044	1 346	
	2010 ..	53 222	3 787	4 966	2 236	1 512	53 443	3 603	4 753	2 148	1 463	
	2020 ..	55 424	3 781	4 584	2 113	1 473	55 451	3 598	4 391	2 044	1 423	
0901 Risør	2000 ..	3 498	247	318	134	115	3 568	254	315	143	89	
	2010 ..	3 592	247	335	143	98	3 640	239	323	143	104	
	2020 ..	3 698	248	305	153	107	3 725	239	303	141	103	
0904 Grimstad	2000 ..	8 834	790	920	377	259	8 849	760	887	348	221	
	2010 ..	9 741	719	970	451	293	9 620	675	910	438	288	
	2020 ..	10 478	747	892	410	287	10 313	703	838	386	271	
0906 Arendal	2000 ..	19 542	1 549	1 871	805	521	20 081	1 442	1 706	749	500	
	2010 ..	20 383	1 475	1 903	829	568	20 813	1 386	1 776	762	506	
	2020 ..	21 120	1 432	1 773	815	562	21 522	1 351	1 646	764	530	
0911 Gjerstad	2000 ..	1 257	95	97	43	37	1 231	83	117	43	29	
	2010 ..	1 205	79	103	50	20	1 177	77	99	40	30	
	2020 ..	1 176	66	85	41	28	1 131	70	85	42	29	
0912 Vegårshei	2000 ..	934	73	80	44	21	923	63	101	47	16	
	2010 ..	930	60	76	39	24	909	61	81	29	19	
	2020 ..	937	60	71	30	20	893	60	70	31	21	
0914 Tvedestrand	2000 ..	2 886	198	261	123	79	3 001	209	299	119	88	
	2010 ..	2 988	202	260	107	73	3 027	191	252	123	93	
	2020 ..	3 097	208	246	108	76	3 071	198	238	108	78	
0919 Froland	2000 ..	2 276	196	254	116	63	2 219	182	263	92	60	
	2010 ..	2 372	168	228	103	83	2 304	159	212	98	79	
	2020 ..	2 465	179	199	87	62	2 378	167	184	84	58	
0926 Lillesand	2000 ..	4 411	349	421	213	152	4 468	322	414	214	132	
	2010 ..	4 668	311	419	207	130	4 793	307	439	196	135	
	2020 ..	4 895	303	392	186	131	5 037	297	399	200	140	
0928 Birkenes	2000 ..	2 155	187	251	93	75	2 080	192	240	88	61	
	2010 ..	2 234	166	231	113	80	2 188	169	247	120	79	
	2020 ..	2 332	179	203	95	69	2 294	181	223	107	73	
0929 Åmli	2000 ..	946	63	82	37	34	907	58	84	29	26	
	2010 ..	906	54	70	33	21	859	53	64	30	21	
	2020 ..	890	54	63	27	20	835	48	58	27	18	
0935 Iveland	2000 ..	568	36	57	36	21	537	44	65	30	27	
	2010 ..	560	44	46	16	18	535	43	43	25	13	
	2020 ..	588	48	55	21	13	552	47	54	21	12	
0937 Evje og Hornnes	2000 ..	1 663	139	159	58	58	1 707	133	142	72	53	
	2010 ..	1 758	138	163	76	53	1 759	126	150	71	50	
	2020 ..	1 850	141	162	75	51	1 855	129	158	71	47	
0938 Bygland	2000 ..	655	37	63	17	23	653	45	40	30	13	
	2010 ..	637	38	48	17	11	615	36	45	26	13	
	2020 ..	614	36	43	19	14	608	35	41	18	12	
0940 Valle	2000 ..	744	56	72	24	18	726	52	53	20	21	
	2010 ..	775	50	66	33	26	728	49	68	27	19	
	2020 ..	785	44	53	28	20	741	43	59	27	19	
0941 Bykle	2000 ..	445	40	38	17	13	445	40	44	20	10	
	2010 ..	473	36	48	19	14	476	32	44	20	14	
	2020 ..	499	36	42	18	13	496	30	35	17	12	

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Figur 1.2. Personer 0-17 år, etter alder og bostedsstrøk. Aust-Agder. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1 310 nyfødte i 1996

Det ble født 1 311 levendefødte barn i Aust-Agder i 1996. På landsbasis var mors gjennomsnittsalder ved første fødsel 26,7 år, ved alle fødsler 29,0 år.

Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Kommunen og fylket kan oppleve svingninger i forhold til dette.

Fødslene i 1996 gir et samlet fruktbarhetstall på landsbasis på 1,89, mot 1,88 i perioden 1991-1995. I 1990 var fruktbarhetsnivået noe høyere (1,93 barn pr. kvinne), med like mange levendefødte som i 1996, fordi det dengang var færre kvinner i reproduktiv alder.

1.3. Levendefødte, etter kjønn, mors alder og kommune. 1996

	Levendefødte		Mors alder	
	Gutter	Jenter	15-29 år	30 år og over
09 Aust-Agder	692	619	859	452
0901 Risør	35	34	43	26
0904 Grimstad	117	112	155	74
0906 Arendal	261	237	313	185
0911 Gjerstad	21	20	32	9
0912 Vegårshei	14	13	18	9
0914 Tvedestrand	35	39	54	20
0919 Froland	35	23	43	15
0926 Lillesand	67	50	73	44
0928 Birkenes	32	26	35	23
0929 Åmli	18	9	20	7
0935 Iveland	7	8	7	8
0937 Evje og Hornnes	24	28	37	15
0938 Bygland	5	4	3	6
0940 Valle	14	8	16	6
0941 Bykle	7	8	10	5

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål for fruktbarhetsnivå. SFT for 1996 er et uttrykk for hvor mange barn hver kvinne i gjennomsnitt vil få i løpet av den fødedyktige perioden (15-49 år) ut fra fødselsratene som er registrert for hver enkelt aldersgruppe i løpet av 1996. For å kunne opprettholde folketallet på lang sikt - uten innflyttingsoverskudd fra utlandet - kreves det at hver kvinne i gjennomsnitt føder ei jente, altså at kvinnene reproducerer seg. Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Ettersom noen kvinner dør før de når 50-årsalderen, trengs det i Norge et fruktbarhetstall på 2.08 for å sikre reproduksjonen.

1.4. Samlet fruktbarhetstall, etter fylke. 1991-1995 og 1996

	Samlet fruktbarhetstall ¹	
	1991-1995	1996
Hele landet	1,88	1,89
Østfold	1,72	1,75
Akershus	1,82	1,81
Oslo	1,71	1,71
Hedmark	1,75	1,75
Oppland	1,72	1,66
Buskerud	1,74	1,75
Vestfold	1,78	1,78
Telemark	1,77	1,80
Aust-Agder	1,89	1,93
Vest-Agder	2,02	2,07
Rogaland	2,13	2,11
Hordaland	2,02	2,03
Sogn og Fjordane	2,11	2,21
Møre og Romsdal	1,97	2,03
Sør-Trøndelag	1,90	1,93
Nord-Trøndelag	2,00	2,11
Nordland	1,97	1,98
Troms	2,00	1,93
Finnmark	2,06	2,05

¹ Summen av ettårige aldersavhengige fruktbarhetsrater 15-49 år. Antall barn hver kvinne kommer til å føde under forutsetning av at fruktbarhetsmønsteret i perioden varer ved og at dødsfall ikke forekommer.
Kilde: Aktuelle befolkningsstall 3/97, SSB.

Det er tendenser til økt fruktbarhet i Trøndelag, på Vestlandet og i Agder. Nivået på Østlandet er derimot uendret, og det er en svak nedgang i Nord-Norge. Alle fylkene på Østlandet hadde et samlet fruktbarhetstall på 1,8 eller lavere, mens det i alle andre fylker var over 1,9.

1.5. Fødte¹ i alt og enkelt- og flerfødsler, etter kommune. 1996

	Fødte i alt	Antall enkeltfødsler	Antall flerfødsler	Antall tvillingfødsler	Antall trillingfødsler
09 Aust-Agder	1 314	1 266	23	21	2
0901 Risør	69	67	1	1	-
0904 Grimstad	230	222	4	4	-
0906 Arendal	499	482	8	7	1
0911 Gjerstad	41	41	-	-	-
0912 Vegårshei	27	27	-	-	-
0914 Tvedestrand	74	72	1	1	-
0919 Froland	58	56	1	1	-
0926 Lillesand	117	108	4	3	1
0928 Birkenes	59	57	1	1	-
0929 Åmli	27	27	-	-	-
0935 Iveland	15	15	-	-	-
0937 Evje og Hornnes	52	48	2	2	-
0938 Bygland	9	9	-	-	-
0940 Valle	22	20	1	1	-
0941 Bykle	15	15	-	-	-

¹ Omfatter levende- og dødfødte.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tallet på fødte inkluderer levende- og dødfødte. Tallet på fødsler vil være lavere enn antall fødte, da det kan fødes både ett, to, tre eller flere barn ved hver fødsel.

Tabell 1.5 viser antall fødte og antall enkelt- og flerfødsler i fylket og kommunene i 1996. Det var 1 266 enkeltfødsler og 23 flerfødsler i Aust-Agder i 1996. Flerfødslene fordelte seg på 21 tvillingfødsler og 2 trillingfødsler.

1.6. Innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet, etter kommune. 1995

	Innflytting				Utflytting				Nettoinnflytting		
	Alle aldere	Av dette			Alle aldere	Av dette			0-17 år	0-5 år	6-17 år
		0-17 år	0-5 år	6-17 år		0-17 år	0-5 år	6-17 år			
09 Aust-Agder	14 382	11 069	1579	1490	13 971	1804	1422	1382	265	157	108
0901 Risør	290	62	22	40	294	58	28	30	4	-6	10
0904 Grimstad	837	196	128	68	722	138	72	66	58	56	2
0906 Arendal	1 436	311	167	144	1 322	249	146	103	62	21	41
0911 Gjerstad	93	23	14	9	102	21	10	11	2	4	-2
0912 Vegårshei	56	12	7	5	61	8	4	4	4	3	1
0914 Tvedestrand	304	79	42	37	286	70	33	37	9	9	-
0919 Froland	218	67	46	21	179	45	20	25	22	26	-4
0926 Lillesand	449	126	51	75	325	67	35	32	59	16	43
0928 Birkenes	207	71	37	34	171	34	18	16	37	19	18
0929 Åmli	88	23	11	12	88	23	9	14	-	2	-2
0935 Iveland	37	8	6	2	50	8	2	6	-	4	-4
0937 Evje og Hornnes	134	34	17	17	166	37	21	16	-3	-4	1
0938 Bygland	69	17	9	8	82	14	6	8	3	3	-
0940 Valle	72	16	11	5	48	12	6	6	4	5	-1
0941 Bykle	92	24	11	13	75	20	12	8	4	-1	5

¹ Omfatter også flyttinger mellom kommunene i fylket.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.7. Flytting til og fra utlandet¹, etter kommune, 1995

	Innvandring				Utvandring				Nettoinnvandring		
	Alle aldre	Av dette			Alle aldre	Av dette			0-17 år	0-5 år	6-17 år
		0-17 år	0-5 år	6-17 år		0-17 år	0-5 år	6-17 år			
09 Aust-Agder	887	225	121	104	583	118	58	60	107	63	44
0901 Risør	23	3	1	2	14	3	1	2	-	-	-
0904 Grimstad	86	14	6	8	69	13	7	6	1	-1	2
0906 Arendal	203	40	24	16	94	8	3	5	32	21	11
0911 Gjerstad	2	-	-	-	13	8	3	5	-8	-3	-5
0912 Vegårshei	3	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1
0914 Tvedestrand	34	11	8	3	7	-	-	-	11	8	3
0919 Froland	5	2	2	-	2	-	-	-	2	2	-
0926 Lillesand	38	16	6	10	12	1	1	-	15	5	10
0928 Birkenes	22	6	3	3	7	3	1	2	3	2	1
0929 Åmli	7	-	-	-	3	1	1	-	-1	-1	-
0935 Iveland	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
0937 Evje og Hornnes	7	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
0938 Bygland	7	1	-	1	5	-	-	-	1	-	1
0940 Valle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0941 Bykle	13	3	1	2	5	-	-	-	3	1	2

¹ Omfatter både norske og utenlandske statsborgere.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

De yngste barna flytter mest

Flyttetallene for Aust-Agder viser at barn i alderen 0-5 år flyttet mer enn barn og unge i alderen 6-17 år gjorde i 1995. Flytting er som regel foreldrenes avgjørelse, slik at barns flyttemønster avhenger av de voksnes.

Innflyttingen var større enn utflyttingen for 0-17-åringene; nettoinnflyttingen var på 265 personer. Også når det gjelder flytting over landegrensen, viser tallene at innvandringen var større enn utvandringen for begge aldersgruppene. Det var m.a.o. et innvandringsoverskudd for 0-17-åringer i 1995.

Den unge innvandrerbefolkningen

Barn og unge i Norge kan ha ulik grad av tilknytning til utlandet. Pr. 1. januar 1997 hadde 87 prosent av 0-17-åringene i landet ingen innvandringsbakgrunn. Det vanligste innslaget av innvandringsbakgrunn var å ha én utenlandsfødt forelder (og selv være født i Norge). Om lag 6 prosent av barna og de unge hadde denne bakgrunnen. Mange innvandrere uten noen tidligere tilknytning til Norge har etterhvert fått barn, og disse andregenerasjonsinnvandrerne (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre) utgjør nå 3 prosent av 0-17-åringene i folkemengden. Det er også endel barn som er førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, uten norsk bakgrunn), og disse kom ved årsskiftet opp i 23 900 personer, eller ca. 2,5 prosent av alle barn og unge.

Statistikken over flyttinger omfatter alle flyttinger registrert i løpet av året mellom norske kommuner og mellom en norsk kommune og utlandet. En person som flytter flere ganger i kalenderåret, regnes med tilsvarende antall ganger. Flyttinger innen kommunene er ikke med i statistikken.

Statistikken over innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet bygger på oppgaver fra folkeregistrene, basert på meldeplikt til folkeregisteret i innflyttingskommunen, og til fraflyttingskommunen ved flytting til utlandet.

Tallene viser situasjonen for ett år (1995) og er ikke nødvendigvis representative for andre år eller perioder.

SSBs definisjon av innvandrerbefolkningen omfatter førstegenerasjonsinnvandrere med to utenlandsfødte foreldre, samt andregenerasjonsinnvandrere (norsk-fødte med to utenlandsfødte foreldre). Personer med annen bakgrunn fra innvandring kan også skilles ut i statistikken.

I antall var det flest barn og unge med innvandringsbakgrunn i Oslo og Akershus. I forhold til barnetallet i fylket var det klart størst andel barn med innvandringsbakgrunn i Oslo, Akershus, Buskerud, Vest-Agder og Østfold - i synkende rekkefølge - fulgte deretter.

1.8. Personer 0-17 år, etter innvandringskategori og fylke. 1. januar 1997

	I alt	Uten innvandringsbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	Andre generasjonsinnvandrere	Utenlandsadoptert	Utenlandsfødt med en norsk forelder	Norskfødt med en utenlandsk forelder	Født i utlandet av norskfødte foreldre
00 Hele landet	1 022 291	888 553	23 853	30 303	7 926	5 925	62 739	2 992
01 Østfold	52 278	45 621	989	1 345	407	338	3 390	188
02 Akershus	108 828	91 573	2 424	2 694	957	958	9 677	545
03 Oslo	94 920	60 047	6 761	15 068	638	864	11 141	401
04 Hedmark	39 155	35 598	683	484	269	204	1 831	86
05 Oppland	38 688	35 704	670	431	238	153	1 420	72
06 Buskerud	51 085	43 929	1 111	1 961	296	354	3 326	108
07 Vestfold	47 026	41 789	773	717	285	385	2 916	161
08 Telemark	36 388	32 535	769	607	271	208	1 907	91
09 Aust-Agder	24 506	21 864	435	287	203	164	1 489	64
10 Vest-Agder	38 618	33 361	1 064	818	287	211	2 731	146
11 Rogaland	96 599	84 522	2 385	1 959	931	510	5 937	355
12 Hordaland	105 465	94 779	1 620	1 591	939	404	5 872	260
14 Sogn og Fjordane	26 935	24 960	473	256	245	75	914	12
15 Møre og Romsdal	58 698	54 575	658	430	532	233	2 163	107
16 Sør-Trøndelag	60 161	54 949	1 158	870	386	224	2 450	124
17 Nord-Trøndelag	31 071	29 188	368	135	246	125	956	53
18 Nordland	57 273	53 669	661	241	401	235	1 938	128
19 Troms	36 153	33 250	522	231	297	168	1 617	68
20 Finnmark	18 444	16 640	329	178	98	112	1 064	23

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Hvor kommer de fra?

Ved årsskiftet 1996/1997 hadde 970 000 barn minst én norskfødt forelder. Av de 54 200 barna i innvandrerbefolkningen hadde 70 prosent (selv eller via foreldrene)

bakgrunn fra Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika og Tyrkia. Flyktningstrømmer og tidligere arbeidsmarkedsrelatert migrasjon er blant årsakene til en høy andel barn og unge med asiatisk bakgrunn, spesielt

1.9 Barns' landbakgrunn², etter verdensregion og fylke. 1. januar 1997

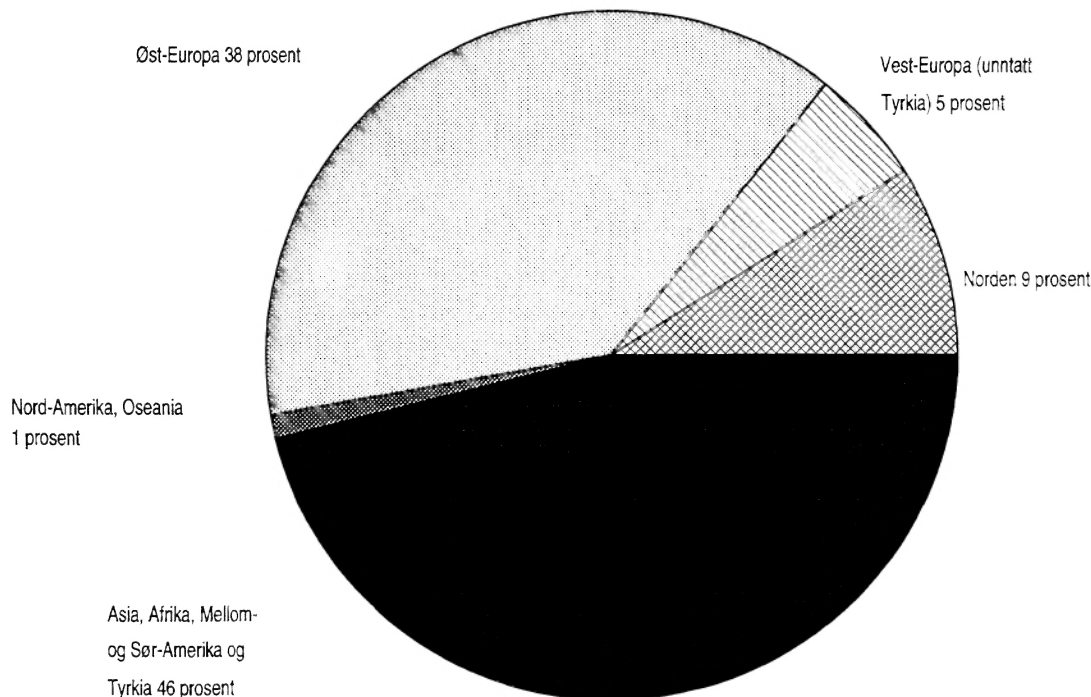
	I alt	Norge	Norden	Vest-Europa (unntatt Tyrkia)	Øst-Europa	Nord-Amerika, Oseania	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika, Tyrkia
00 Hele landet	1 022 291	968 135	3 643	2 358	9 412	846	37 897
01 Østfold	52 278	49 944	200	75	573	26	1 460
02 Akershus	108 828	103 710	615	320	851	100	3 232
03 Oslo	94 920	73 091	727	463	1 789	138	18 712
04 Hedmark	39 155	37 988	98	40	348	15	666
05 Oppland	38 688	37 587	109	48	369	9	566
06 Buskerud	51 085	48 013	191	105	561	18	2 197
07 Vestfold	47 026	45 536	119	88	369	11	903
08 Telemark	36 388	35 012	105	55	385	7	824
09 Aust-Agder	24 506	23 784	65	39	277	8	333
10 Vest-Agder	38 618	36 736	104	45	502	10	1 221
11 Rogaland	96 599	92 255	363	602	700	343	2 336
12 Hordaland	105 465	102 254	237	141	657	59	2 117
14 Sogn og Fjordane	26 935	26 206	64	83	192	7	383
15 Møre og Romsdal	58 698	57 610	97	47	398	3	543
16 Sør-Trøndelag	60 161	58 133	132	84	484	47	1 281
17 Nord-Trøndelag	31 071	30 568	62	28	222	8	183
18 Nordland	57 273	56 371	123	29	377	7	366
19 Troms	36 153	35 400	145	54	207	27	320
20 Finnmark	18 444	17 937	87	12	151	3	254

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. ² Eget, mors eller fars fødeland.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tabell 1.9 omfatter kun førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre).

Figur 1.3. Innvandrerbarns landbakgrunn. Aust-Agder. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

vietnamesisk og pakistansk bakgrunn. Ettersom pakistanere og vietnamesere har vært i Norge relativt lenge og ofte har giftet seg med andre med samme bakgrunn, utgjør barna deres en stor andel av andregenerasjonsinnvandrerne i den unge delen av innvandrerbefolkningen.

Uroen på Balkan spiller sannsynligvis en viktig rolle i forbindelse med at Øst-Europa er den nest vanligste regionsbakgrunnen (Norge ikke inkludert). 6 000 barn og unge hadde vest-europeisk bakgrunn, hvorav 60 prosent var fra de andre nordiske landene.

Oslo, Rogaland, Akershus og Hordaland hadde jevnt over de høyeste tallene for barn med utenlandsk bakgrunn. Oslo hadde flest innvandrerbarn (i antall) med bakgrunn fra Norden, Øst-Europa og Asia m.fl. Rogaland skilte seg ut med et relativt høyt antall vest-europeere og nord-amerikanere, noe som langt på vei kan forklares ut fra aktivitetene på den norske kontinentalsokkelen.

Drøyt halvparten av 0-17-åringene i innvandrerbefolkningen kom fra europeiske land, de fleste av disse fra Øst-Europa. Bosnia-Hercegovina og Vietnam toppet lis-

1.10. Personer 0-17 år sortert etter de 10 hyppigst forekommende nasjonalitetsgruppene. Aust-Agder. 1. januar 1997

Barn i alt	Antall
Norge	23 784
Utlandet i alt ¹	722
Bosnia-Hercegovina	141
Vietnam	111
Jugoslavia	91
Kambodsja	32
Iran	31
Danmark	25
Irak	23
Island	21
Polen	20

¹ Omfatter førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, av to utenlandsfødte foreldre) og andregenerasjonsinnvandrere (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre).

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

ten over de hyppigst forekommende nasjonalitetsgruppene. Det var kun land i Europa og Asia som var representert på denne listen for Aust-Agder.

2. Barn og unges familier

Det var 2 052 000 familieenheter i Norge ved årsskiftet 1996/97. Noe over halvparten (1 047 200) av disse bestod av flere personer, og 570 500 av familiene inkluderte barn under 18 år. I alt 1 015 000 hjemmeboende barn 0-17 år fordelte seg på alle familieformene.

Statistikken over familier kan snus til å vinkles fra barnas ståsted. Barn, ikke familier, telles. En slik vinkling viser hvem barn bor sammen med (foreldre og søsken).

Ektepar har oftest to barn

Av de 44 200 familiene som fantes i Aust-Agder ved inngangen til 1997, var om lag 46 prosent ektepar med eller uten barn. Det var flere ektepar uten barn under 18 år enn det var ektepar med barn i denne aldersgruppen. For de ekteparene som hadde barn, var to det vanligste antallet.

Mor med barn var en langt mindre vanlig familietype, med i underkant av 6 prosent. Alenemødrene hadde som oftest ett barn.

Samboerpar med felles barn utgjorde vel 2 prosent av familiene, og også her var ett barn det vanligste.

Fedre med barn var ingen stor gruppe; under 1 prosent av familiene falt i denne kategorien. Far hadde sjelden mer enn ett barn boende hos seg.

2.1. Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent

Familier i alt	Ektepar ² med/uten barn							
	I alt	0 barn	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn	5 barn og over	
Absolutte tall								
Hele landet	2 052 354	842 306	476 747	128 988	154 903	66 092	12 469	3 107
09 Aust-Agder	44 247	20 440	10 975	3 316	3 887	1 841	347	74
0901 Risør	3 243	1 343	803	189	230	95	23	3
0904 Grimstad	7 289	3 501	1 831	558	671	365	64	12
0906 Arendal	17 720	7 888	4 408	1 247	1 462	654	98	19
0911 Gjerstad	1 093	519	290	89	89	41	7	3
0912 Vegårshei	779	406	199	69	90	42	4	2
0914 Tvedestrand	2 600	1 212	653	198	241	100	18	2
0919 Froland	1 765	920	448	162	203	90	13	4
0926 Lillesand	3 652	1 797	925	304	353	176	31	8
0928 Birkenes	1 664	879	418	169	152	97	34	9
0929 Åmli	842	376	202	59	65	32	13	5
0935 Iveland	425	229	88	41	56	29	14	1
0937 Evje og Hornnes	1 456	704	375	113	138	62	13	3
0938 Bygland	629	245	134	40	42	20	9	-
0940 Valle	676	265	138	42	53	26	4	2
0941 Bykle	414	156	63	36	42	12	2	1
Prosent								
Hele landet	100,0	41,0	23,2	6,3	7,5	3,2	0,6	0,2
09 Aust-Agder	100,0	46,2	24,8	7,5	8,8	4,2	0,8	0,2
0901 Risør	100,0	41,4	24,8	5,8	7,1	2,9	0,7	0,1
0904 Grimstad	100,0	48,0	25,1	7,7	9,2	5,0	0,9	0,2
0906 Arendal	100,0	44,5	24,9	7,0	8,3	3,7	0,6	0,1
0911 Gjerstad	100,0	47,5	26,5	8,1	8,1	3,8	0,6	0,3
0912 Vegårshei	100,0	52,1	25,5	8,9	11,6	5,4	0,5	0,3
0914 Tvedestrand	100,0	46,6	25,1	7,6	9,3	3,8	0,7	0,1
0919 Froland	100,0	52,1	25,4	9,2	11,5	5,1	0,7	0,2
0926 Lillesand	100,0	49,2	25,3	8,3	9,7	4,8	0,8	0,2
0928 Birkenes	100,0	52,8	25,1	10,2	9,1	5,8	2,0	0,5
0929 Åmli	100,0	44,7	24,0	7,0	7,7	3,8	1,5	0,6
0935 Iveland	100,0	53,9	20,7	9,6	13,2	6,8	3,3	0,2
0937 Evje og Hornnes	100,0	48,4	25,8	7,8	9,5	4,3	0,9	0,2
0938 Bygland	100,0	39,0	21,3	6,4	6,7	3,2	1,4	0,0
0940 Valle	100,0	39,2	20,4	6,2	7,8	3,8	0,6	0,3
0941 Bykle	100,0	37,7	15,2	8,7	10,1	2,9	0,5	0,2

2.1. Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent
 (forts.)

	Samboerpar ³ med felles barn				Mor med barn				Far med barn				Enslige ⁴
	1 alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	1 alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	1 alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	
Absolutte tall													
Hele landet	80 699	40 028	31 745	8 926	110 179	71 030	30 971	8 178	14 022	10 612	2 817	593	1 005 148
09 Aust-Agder	1 079	552	382	145	2 425	1 490	718	217	326	239	69	18	19 977
0901 Risør	86	35	40	11	197	125	56	16	32	21	8	3	1 585
0904 Grimstad ...	173	97	55	21	427	253	140	34	44	31	11	2	3 144
0906 Arendal	443	235	146	62	1 036	663	288	85	126	101	20	5	8 227
0911 Gjerstad ...	30	16	11	3	64	40	17	7	7	6	-	1	473
0912 Vegårshei ..	12	6	4	2	22	11	8	3	6	4	1	1	333
0914 Tvedestrand	61	35	18	8	115	70	33	12	25	16	7	2	1 187
0919 Froland	44	23	19	2	102	51	40	11	10	4	6	-	689
0926 Lillesand ...	96	41	42	13	201	113	63	25	32	28	4	-	1 526
0928 Birkenes ...	34	10	17	7	71	40	19	12	16	9	7	-	664
0929 Åmli	23	15	6	2	26	19	7	-	7	4	2	1	410
0935 Iveland	10	4	3	3	23	14	7	2	2	-	1	1	161
0937 Evje og Hornnes	33	14	12	7	73	46	22	5	5	3	1	1	641
0938 Bygland	10	6	2	2	29	16	11	2	7	6	1	-	338
0940 Valle	16	11	4	1	23	18	3	2	4	3	-	1	368
0941 Bykle	8	4	3	1	16	11	4	1	3	3	-	-	231
Prosent													
Hele landet	3,9	2,0	1,5	0,4	5,4	3,5	1,5	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	49,0
09 Aust-Agder	2,4	1,2	0,9	0,3	5,5	3,4	1,6	0,5	0,7	0,5	0,2	0,0	45,1
0901 Risør	2,7	1,1	1,2	0,3	6,1	3,9	1,7	0,5	1,0	0,6	0,2	0,1	48,9
0904 Grimstad ...	2,4	1,3	0,8	0,3	5,9	3,5	1,9	0,5	0,6	0,4	0,2	0,0	43,1
0906 Arendal	2,5	1,3	0,8	0,3	5,8	3,7	1,6	0,5	0,7	0,6	0,1	0,0	46,4
0911 Gjerstad ...	2,7	1,5	1,0	0,3	5,9	3,7	1,6	0,6	0,6	0,5	0,0	0,1	43,3
0912 Vegårshei ..	1,5	0,8	0,5	0,3	2,8	1,4	1,0	0,4	0,8	0,5	0,1	0,1	42,7
0914 Tvedestrand	2,3	1,3	0,7	0,3	4,4	2,7	1,3	0,5	1,0	0,6	0,3	0,1	45,7
0919 Froland	2,5	1,3	1,1	0,1	5,8	2,9	2,3	0,6	0,6	0,2	0,3	0,0	39,0
0926 Lillesand ...	2,6	1,1	1,2	0,4	5,5	3,1	1,7	0,7	0,9	0,8	0,1	0,0	41,8
0928 Birkenes ...	2,0	0,6	1,0	0,4	4,3	2,4	1,1	0,7	1,0	0,5	0,4	0,0	39,9
0929 Åmli	2,7	1,8	0,7	0,2	3,1	2,3	0,8	0,0	0,8	0,5	0,2	0,1	48,7
0935 Iveland	2,4	0,9	0,7	0,7	5,4	3,3	1,6	0,5	0,5	0,0	0,2	0,2	37,9
0937 Evje og Hornnes	2,3	1,0	0,8	0,5	5,0	3,2	1,5	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	44,0
0938 Bygland	1,6	1,0	0,3	0,3	4,6	2,5	1,7	0,3	1,1	1,0	0,2	0,0	53,7
0940 Valle	2,4	1,6	0,6	0,1	3,4	2,7	0,4	0,3	0,6	0,4	0,0	0,1	54,4
0941 Bykle	1,9	1,0	0,7	0,2	3,9	2,7	1,0	0,2	0,7	0,7	0,0	0,0	55,8

¹ I denne tabellen er hjemmeboende barn på 18 år og over holdt utenfor ved grupperingen av familier etter antall barn. Ektepar som bare har barn i alderen 18 år og over, er derfor regnet som ektepar uten barn. Samboerpar med barn over 18 år er regnet som to enslige. Tilsvarende vil familietypen mor/far med barn, der alle barn er fylt 18 år havne i gruppen enslig. Tall for barn over 18 år som fortsatt bor hjemme hos mor og/eller far gis i tabell 2.2. ² I tallet på ektepar er ev. registrerte partnerskap inkludert. ³ Samboerpar med minst ett felles barn og felles adresse. ⁴ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn. Likeledes vil den ene parten i samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslige, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet.

Kilde: Familiestatistikk, SSB.

2.2. Enslige personer¹ og personer over 18 år som bor hjemme hos mor og/eller far, etter kjønn og alder.
1. januar 1997. Absolutte tall og prosent

Kommune og alder	Enslige						Bor hos mor/far						
	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent	
Hele landet	18-19 ...	7 834	100,0	2 955	37,7	4 879	62,3	96 343	100,0	51 177	53,1	45 166	46,9
	20-24 ...	79 283	100,0	37 644	47,5	41 639	52,5	183 529	100,0	107 991	58,8	75 538	41,2
09 Aust-Agder	18-19 ...	186	100,0	67	36,0	119	64,0	2 593	100,0	1 380	53,2	1 213	46,8
	20-24 ...	1 495	100,0	738	49,4	757	50,6	4 947	100,0	2 965	59,9	1 982	40,1
0901 Risør	18-19 ...	10	100,0	5	50,0	5	50,0	184	100,0	98	53,3	86	46,7
	20-24 ...	105	100,0	49	46,7	56	53,3	340	100,0	215	63,2	125	36,8
0904 Grimstad	18-19 ...	27	100,0	9	33,3	18	66,7	403	100,0	207	51,4	196	48,6
	20-24 ...	271	100,0	122	45,0	149	55,0	861	100,0	518	60,2	343	39,8
0906 Arendal	18-19 ...	103	100,0	38	36,9	65	63,1	974	100,0	512	52,6	462	47,4
	20-24 ...	658	100,0	350	53,2	308	46,8	1 881	100,0	1 118	59,4	763	40,6
0911 Gjerstad	18-19 ...	2	100,0	-	-	2	100,0	77	100,0	42	54,5	35	45,5
	20-24 ...	20	100,0	7	35,0	13	65,0	140	100,0	87	62,1	53	37,9
0912 Vegårshei	18-19 ...	2	100,0	-	-	2	100,0	53	100,0	29	54,7	24	45,3
	20-24 ...	14	100,0	9	64,3	5	35,7	85	100,0	47	55,3	38	44,7
0914 Tvede- strand	18-19 ...	11	100,0	4	36,4	7	63,6	149	100,0	74	49,7	75	50,3
	20-24 ...	68	100,0	35	51,5	33	48,5	281	100,0	178	63,3	103	36,7
0919 Froland	18-19 ...	1	100,0	-	-	1	100,0	120	100,0	58	48,3	62	51,7
	20-24 ...	43	100,0	16	37,2	27	62,8	227	100,0	138	60,8	89	39,2
0926 Lillesand	18-19 ...	18	100,0	10	55,6	8	44,4	257	100,0	142	55,3	115	44,7
	20-24 ...	133	100,0	65	48,9	68	51,1	418	100,0	235	56,2	183	43,8
0928 Birkenes	18-19 ...	3	100,0	-	-	3	100,0	124	100,0	73	58,9	51	41,1
	20-24 ...	53	100,0	22	41,5	31	58,5	209	100,0	134	64,1	75	35,9
0929 Åmli	18-19 ...	1	100,0	-	-	1	100,0	42	100,0	25	59,5	17	40,5
	20-24 ...	16	100,0	12	75,0	4	25,0	91	100,0	54	59,3	37	40,7
0935 Iveland	18-19 ...	3	100,0	1	33,3	2	66,7	33	100,0	23	69,7	10	30,3
	20-24 ...	6	100,0	3	50,0	3	50,0	56	100,0	33	58,9	23	41,1
0937 Evje og Hornnes	18-19 ...	2	100,0	-	-	2	100,0	85	100,0	46	54,1	39	45,9
	20-24 ...	49	100,0	25	51,0	24	49,0	166	100,0	97	58,4	69	41,6
0938 Bygland	18-19 ...	-	-	-	-	-	-	39	100,0	22	56,4	17	43,6
	20-24 ...	18	100,0	11	61,1	7	38,9	83	100,0	45	54,2	38	45,8
0940 Valle	18-19 ...	-	-	-	-	-	-	34	100,0	18	52,9	16	47,1
	20-24 ...	13	100,0	3	23,1	10	76,9	73	100,0	43	58,9	30	41,1
0941 Bykle	18-19 ...	3	100,0	-	-	3	100,0	19	100,0	11	57,9	8	42,1
	20-24 ...	28	100,0	9	32,1	19	67,9	36	100,0	23	63,9	13	36,1

¹ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn, da disse ikke fanges opp av statistikken. Likeledes vil den ene parten i et samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslig, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet, gitt at bare den ene parten har barn fra før.
Kilde: Familiestatistikk, SSB.

Med 45 prosent utgjorde de enslige, eller enpersonfamiliene, noe under halvparten av alle familiene i Aust-Agder.

Jentene flytter ut

Tabell 2.2 gir noen ekstraopplysninger om familiesituasjonen for enslige i aldersgruppen 18-24 år. Det skiller

mellom personer som bor alene og personer som bor sammen med en eller to av foreldrene.

Generelt sett var det få 18-24-åringere som bodde alene ved inngangen til 1997. Spesielt var tallene for 18-19-åringene lave. Dette er i og for seg ingen overraskelse, ettersom mange 18-19-åringere ikke har avsluttet

Grunnlaget for familiestatistikken er Det sentrale folkeregister. Gruppering av personer til familier er foretatt ved hjelp av et familienummer som er knyttet til hver enkelt person. Familienumrene blir holdt løpende à jour ved meldinger om vigslar, skilsmisser, dødsfall, flyttinger mv. Det er en forutsetning at alle i en familie er registrert bosatt på samme adresse. Samboerpar med særkullsbarn (ingen felles barn) blir regnet som to familier (aleneforelder og enslig), og samboerpar uten barn blir regnet som to enslige. Statistikkens tall for enslige og for enslige mødre (og til dels fedre) blir derfor høyere enn i virkeligheten.

Før alle familietyper i familiestatistikken regnes ugifte, hjemmeboende barn som barn. Det opereres her med en aldersgrense for barn på 18 år, noe som gir premisser for tallene for de ulike familietyper. Se også note 1, tabell 2.1.

Barnestatistikken omfatter hjemmeboende barn i alderen 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

videregående skole ennå og derfor bor hjemme, og fordi det er uvanlig at 18-19-åringene har skaffet seg egen bolig.

Å bo sammen med mor og/eller far var altså vanligst for begge aldersgruppene. Omtrent like mange 18-19-årige gutter som jenter bodde hos foreldrene. Jentene flytter ut først. I alderen 20-24 år var det færre jenter enn gutter som bodde hjemme.

7 av 10 har gifte foreldre

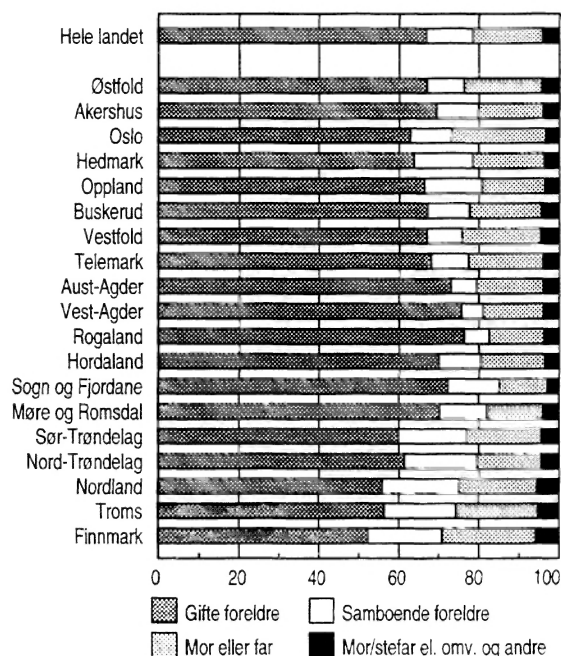
Barn kan fordeles etter familietype, dvs. etter hvem de bor sammen med. Enkelte familietyper er klart vanligere

enn andre, men det skjer endringer i fordelingen avhengig av hvor gamle barna er.

Mer enn syv av ti barn hadde foreldre som var gift med hverandre ved årsskiftet 1996/97. Det nest vanligste for barn var å bo sammen med mor; omtrent 15 prosent av barn i Aust-Agder var registrert bosatt hos moren. I underkant av 7 prosent av barna i fylket hadde samboende (men ikke gifte) foreldre.

For småbarn i alderen 0-5 år var det mer vanlig å bo med samboende foreldre enn hos mor. Jo eldre barna var, jo vanligere ble det å bo sammen med en enslig forelder (oftest mor) eller én biologisk forelder og en steforelder (oftest mor/stefar). Samboende foreldre blir mindre vanlig jo eldre barna er.

Figur 2.1. Barn 0-17 år, etter hvem de bor sammen med. Fylke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Samboere er en underregistrert gruppe. Barnestatistikken, som er basert på data fra Det sentrale folkeregister, fanger kun opp samboerpar som har minst ett barn felles og som er registrert bosatt på samme adresse. En del av de enslige mødrene og fedrene vil i virkeligheten bo sammen med andre enn barnets andre biologiske foreldre, slik at tallet på barn som bor sammen med én voksen, vil være noe for høyt i statistikken.

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
Hele landet	181 993	832 946	69 382	609 765	38 098	79 646	61 811	97 305
0- 5 år	97 851	266 206	37 106	186 881	32 829	51 864	26 319	23 776
6-12 år	44 117	347 736	13 426	256 244	4 106	23 757	21 899	45 081
13-17 år	40 025	219 004	18 850	166 640	1 163	4 025	13 593	28 448
09 Aust-Agder	3 754	20 540	1 692	16 054	529	1 035	1 262	2 350
0- 5 år	1 981	6 069	942	4 840	456	663	555	485
6-12 år	874	8 482	290	6 584	57	302	431	1 085
13-17 år	899	5 989	460	4 630	16	70	276	780
0901 Risør	241	1 284	88	922	33	95	103	182
0- 5 år	108	363	41	257	28	59	38	38
6-12 år	71	523	19	380	5	30	40	80
13-17 år	62	398	28	285	-	6	25	64
0904 Grimstad	652	3 654	295	2 891	92	154	222	416
0- 5 år	392	1 134	195	940	89	86	103	93
6-12 år	143	1 512	40	1 188	3	52	80	188
13-17 år	117	1 008	60	763	-	16	39	135
0906 Arendal	1 577	7 465	672	5 707	230	409	563	947
0- 5 år	813	2 171	371	1 687	191	269	241	192
6-12 år	390	3 127	118	2 377	30	115	196	444
13-17 år	374	2 167	183	1 643	9	25	126	311
0911 Gjerstad	92	497	40	380	15	30	32	64
0- 5 år	54	140	22	103	13	14	19	19
6-12 år	12	195	4	152	2	13	5	21
13-17 år	26	162	14	125	-	3	8	24
0912 Vegårshei	53	413	37	361	6	13	8	28
0- 5 år	31	118	20	109	5	5	6	4
6-12 år	12	189	10	161	1	7	1	17
13-17 år	10	106	7	91	-	1	1	7
0914 Tvedestrand ...	208	1 168	94	923	32	51	59	115
0- 5 år	101	339	44	271	28	30	27	26
6-12 år	50	488	22	379	3	15	17	55
13-17 år	57	341	28	273	1	6	15	34
0919 Froland	159	1 001	85	802	22	38	45	119
0- 5 år	88	309	47	256	17	26	23	27
6-12 år	40	437	22	345	3	9	13	58
13-17 år	31	255	16	201	2	3	9	34
0926 Lillesand	306	1 918	142	1 476	39	103	93	223
0- 5 år	141	537	73	429	30	65	34	38
6-12 år	80	789	25	594	8	33	40	102
13-17 år	85	592	44	453	1	5	19	83
0928 Birkenes	129	1 036	77	849	9	49	32	89
0- 5 år	66	332	40	269	7	36	17	20
6-12 år	15	404	9	335	-	13	5	37
13-17 år	48	300	28	245	2	-	10	32
0929 Åmli	64	384	30	332	15	16	16	17
0- 5 år	29	117	11	98	12	15	6	4
6-12 år	12	155	3	133	2	1	6	11
13-17 år	23	112	16	101	1	-	4	2
0935 Iveland	31	332	15	273	3	16	12	23
0- 5 år	18	89	8	71	3	10	7	4
6-12 år	7	134	2	110	-	5	4	11
13-17 år	6	109	5	92	-	1	1	8

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder, 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
8 434	9 226	3 254	31 588	415	3 726	599	1 690	Hele landet
993	789	405	2 393	62	153	137	350	0- 5 år
2 961	3 824	1 371	16 589	111	1 370	243	871	6-12 år
4 480	4 613	1 478	12 606	242	2 203	219	469	13-17 år
167	254	76	704	8	98	20	45	09 Aust-Agder
16	14	5	56	1	2	6	9	0- 5 år
53	104	33	339	2	42	8	26	6-12 år
98	136	38	309	5	54	6	10	13-17 år
12	35	3	47	-	3	2	-	0901 Risør
1	3	-	6	-	-	-	-	0- 5 år
5	13	1	20	-	-	1	-	6-12 år
6	19	2	21	-	3	1	-	13-17 år
21	35	16	129	2	20	4	9	0904 Grimstad
2	3	1	8	1	2	1	2	0- 5 år
7	11	11	62	-	6	2	5	6-12 år
12	21	4	59	1	12	1	2	13-17 år
72	78	31	271	3	36	6	17	0906 Arendal
5	1	4	19	-	-	1	3	0- 5 år
30	32	11	131	1	19	4	9	6-12 år
37	45	16	121	2	17	1	5	13-17 år
3	7	2	11	-	2	-	3	0911 Gjerstad
-	2	-	1	-	-	-	1	0- 5 år
-	2	1	6	-	-	-	1	6-12 år
3	3	1	4	-	2	-	1	13-17 år
2	7	-	4	-	-	-	-	0912 Vegårshei
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
-	3	-	1	-	-	-	-	6-12 år
2	4	-	3	-	-	-	-	13-17 år
14	20	6	46	1	6	2	7	0914 Tvedestrand
2	1	-	8	-	-	-	3	0- 5 år
2	11	4	22	1	4	1	2	6-12 år
10	8	2	16	-	2	1	2	13-17 år
3	13	2	22	1	5	1	2	0919 Froland
-	-	-	-	-	-	1	-	0- 5 år
2	6	-	15	-	2	-	2	6-12 år
1	7	2	7	1	3	-	-	13-17 år
23	13	7	89	1	14	1	-	0926 Lillesand
3	-	-	5	-	-	1	-	0- 5 år
4	4	3	47	-	9	-	-	6-12 år
16	9	4	37	1	5	-	-	13-17 år
6	16	4	28	-	2	1	3	0928 Birkenes
1	3	-	4	-	-	1	-	0- 5 år
1	5	-	10	-	1	-	3	6-12 år
4	8	4	14	-	1	-	-	13-17 år
1	10	1	7	-	-	1	2	0929 Åmli
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
1	5	-	3	-	-	-	2	6-12 år
-	5	1	4	-	-	1	-	13-17 år
-	5	1	13	-	2	-	-	0935 Iveland
-	-	-	4	-	-	-	-	0- 5 år
-	3	1	5	-	-	-	-	6-12 år
-	2	-	4	-	2	-	-	13-17 år

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
0937 Evje og Hornnes	111	706	58	572	13	35	37	69
0- 5 år	65	217	35	175	13	31	17	9
6-12 år	17	252	6	203	-	4	11	34
13-17 år	29	237	17	194	-	-	9	26
0938 Bygland	42	247	17	194	5	7	15	30
0- 5 år	18	66	8	55	5	6	4	5
6-12 år	11	102	5	78	-	-	6	15
13-17 år	13	79	4	61	-	1	5	10
0940 Valle	45	270	16	232	11	11	15	16
0- 5 år	28	87	10	78	11	7	7	2
6-12 år	8	100	1	85	-	3	7	6
13-17 år	9	83	5	69	-	1	1	8
0941 Bykle	44	165	26	140	4	8	10	12
0- 5 år	29	50	17	42	4	4	6	4
6-12 år	6	75	4	64	-	2	-	6
13-17 år	9	40	5	34	-	2	4	2

¹ Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ² Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ³ Kan være både gifte foreldre og samboende foreldre (med minst ett felles barn). ⁴ Barn som bor alene sammen med søsken eller sammen med bare stemor/stefar. Det kan også være barnehjemsbarn eller adoptivbarn hvor adopsjonen ennå ikke er formelt i orden.

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
1	6	1	20	-	4	1	-	0937 Evje og Hornnes
-	1	-	1	-	-	-	-	0- 5 år
-	5	-	5	-	1	-	-	6-12 år
1	-	1	14	-	3	1	-	13-17 år
4	4	1	11	-	1	-	-	0938 Bygland
1	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
-	2	-	7	-	-	-	-	6-12 år
3	2	1	4	-	1	-	-	13-17 år
3	4	-	3	-	2	-	2	0940 Valle
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
-	2	-	2	-	-	-	2	6-12 år
3	2	-	1	-	2	-	-	13-17 år
2	1	1	3	-	1	1	-	0941 Bykle
1	-	-	-	-	-	1	-	0- 5 år
1	-	1	3	-	-	-	-	6-12 år
-	1	-	-	-	1	-	-	13-17 år

Ett søsken vanligst

Pr. 1. januar 1997 var det 24 294 hjemmeboende barn i Aust-Agder. 3 754 av disse hadde ikke søsken; dette tilsvarer nesten 16 prosent. De fleste barna hadde ett søsken (ca. 42 prosent), og det var også langt vanligere å ha to søsken (om lag 32 prosent) enn å ikke ha noen. Tre søsken eller flere var til sammen mindre vanlig enn å ikke ha hjemmeboende søsken.

Barna i de tre aldersgruppene er fra 0 til og med 17 år gamle. Søskenene deres kan i denne tabellen være i en hvilken som helst alder. Den eneste begrensningen for å bli regnet med som et søsken, er at personen er enslig og bor på samme adresse som barnet det gis informasjon om. Søsken som har flyttet hjemmefra for å studere og som ikke har meldt flytting, vil være registrert på samme adresse som barnet og dermed telle med som hjemmeboende søsken.

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder, 1. januar 1997

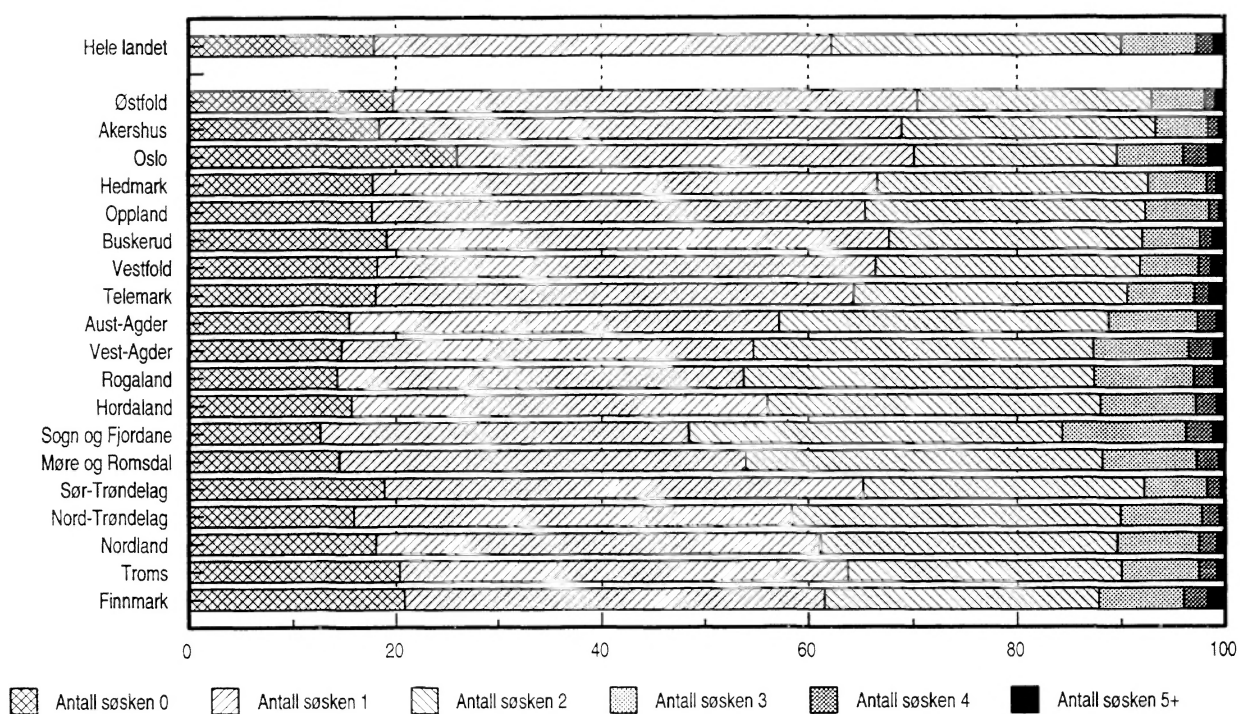
Kommune og barnets alder	I alt ²	Antall søsken					
		0	1	2	3	4	5-
Hele landet	1 014 939	181 993	450 047	282 187	74 393	16 994	9 325
0- 5 år	364 057	97 851	161 109	78 749	19 554	4 448	2 346
6-12 år	391 853	44 117	174 170	128 285	33 647	7 486	4 148
13-17 år	259 029	40 025	114 768	75 153	21 192	5 060	2 831
09 Aust-Agder	24 294	3 754	10 120	7 681	2 084	435	220
0- 5 år	8 050	1 981	3 484	1 926	503	97	59
6-12 år	9 356	874	3 779	3 468	957	183	95
13-17 år	6 888	899	2 857	2 287	624	155	66
0901 Risør	1 525	241	663	459	131	28	3
0- 5 år	471	108	202	115	38	8	-
6-12 år	594	71	252	202	55	13	1
13-17 år	460	62	209	142	38	7	2
0904 Grimstad	4 306	652	1 772	1 400	378	59	45
0- 5 år	1 526	392	649	369	95	9	12
6-12 år	1 655	143	636	656	180	25	15
13-17 år	1 125	117	487	375	103	25	18
0906 Arendal	9 042	1 577	3 860	2 770	657	123	55
0- 5 år	2 984	813	1 291	676	157	32	15
6-12 år	3 517	390	1 474	1 277	300	49	27
13-17 år	2 541	374	1 095	817	200	42	13
0911 Gjerstad	589	92	248	180	49	18	2
0- 5 år	194	54	80	45	10	4	1
6-12 år	207	12	92	71	22	9	1
13-17 år	188	26	76	64	17	5	-
0912 Vegårshei	466	53	211	159	27	16	-
0- 5 år	149	31	75	37	4	2	-
6-12 år	201	12	84	84	13	8	-
13-17 år	116	10	52	38	10	6	-
0914 Tvedestrand	1 376	208	607	437	98	17	9
0- 5 år	440	101	199	110	26	3	1
6-12 år	538	50	240	197	41	6	4
13-17 år	398	57	168	130	31	8	4
0919 Froland	1 160	159	507	372	84	29	9
0- 5 år	397	88	183	97	20	7	2
6-12 år	477	40	214	173	31	16	3
13-17 år	286	31	110	102	33	6	4
0926 Lillesand	2 224	306	924	746	182	57	9
0- 5 år	678	141	298	174	49	12	4
6-12 år	869	80	361	331	73	20	4
13-17 år	677	85	265	241	60	25	1
0928 Birkenes	1 165	129	399	390	169	25	53
0- 5 år	398	66	165	113	37	3	14
6-12 år	419	15	113	165	87	14	25
13-17 år	348	48	121	112	45	8	14

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997
 (forts.)

Kommune og barnets alder	I alt ²	Antall søsken					
		0	1	2	3	4	5-
0929 Åmli	448	64	163	128	60	12	21
0- 5 år	146	29	69	29	10	4	5
6-12 år	167	12	52	56	32	4	11
13-17 år	135	23	42	43	18	4	5
0935 Iveland	363	31	124	125	66	14	3
0- 5 år	107	18	35	31	18	5	-
6-12 år	141	7	43	52	31	6	2
13-17 år	115	6	46	42	17	3	1
0937 Evje og Hornnes	817	111	330	260	90	21	5
0- 5 år	282	65	129	61	19	5	3
6-12 år	269	17	104	100	40	8	-
13-17 år	266	29	97	99	31	8	2
0938 Bygland	289	42	95	105	43	4	-
0- 5 år	84	18	27	27	12	-	-
6-12 år	113	11	38	38	25	1	-
13-17 år	92	13	30	40	6	3	-
0940 Valle	315	45	128	97	32	7	6
0- 5 år	115	28	52	27	4	2	2
6-12 år	108	8	40	41	15	2	2
13-17 år	92	9	36	29	13	3	2
0941 Bykle	209	44	89	53	18	5	-
0- 5 år	79	29	30	15	4	1	-
6-12 år	81	6	36	25	12	2	-
13-17 år	49	9	23	13	2	2	-

¹ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ² Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Figur 2.2. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken uansett alder. Fylke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
Hele landet	1 014 939	181 993	832 946	730 032	102 914
0- 5 år	364 057	97 851	266 206	228 505	37 701
6-12 år	391 853	44 117	347 736	305 476	42 260
13-17 år	259 029	40 025	219 004	196 051	22 953
09 Aust-Agder	24 294	3 754	20 540	18 353	2 187
0- 5 år	8 050	1 981	6 069	5 304	765
6-12 år	9 356	874	8 482	7 602	880
13-17 år	6 888	899	5 989	5 447	542
0901 Risør	1 525	241	1 284	1 130	154
0- 5 år	471	108	363	307	56
6-12 år	594	71	523	465	58
13-17 år	460	62	398	358	40
0904 Grimstad	4 306	652	3 654	3 279	375
0- 5 år	1 526	392	1 134	1 012	122
6-12 år	1 655	143	1 512	1 360	152
13-17 år	1 125	117	1 008	907	101
0906 Arendal	9 042	1 577	7 465	6 613	852
0- 5 år	2 984	813	2 171	1 880	291
6-12 år	3 517	390	3 127	2 774	353
13-17 år	2 541	374	2 167	1 959	208
0911 Gjerstad	589	92	497	448	49
0- 5 år	194	54	140	122	18
6-12 år	207	12	195	178	17
13-17 år	188	26	162	148	14
0912 Vegårshei	466	53	413	402	11
0- 5 år	149	31	118	116	2
6-12 år	201	12	189	182	7
13-17 år	116	10	106	104	2
0914 Tvedestrand	1 376	208	1 168	1 023	145
0- 5 år	440	101	339	286	53
6-12 år	538	50	488	435	53
13-17 år	398	57	341	302	39
0919 Froland	1 160	159	1 001	909	92
0- 5 år	397	88	309	271	38
6-12 år	477	40	437	398	39
13-17 år	286	31	255	240	15
0926 Lillesand	2 224	306	1 918	1 689	229
0- 5 år	678	141	537	452	85
6-12 år	869	80	789	697	92
13-17 år	677	85	592	540	52
0928 Birkenes	1 165	129	1 036	959	77
0- 5 år	398	66	332	307	25
6-12 år	419	15	404	371	33
13-17 år	348	48	300	281	19
0929 Åmli	448	64	384	362	22
0- 5 år	146	29	117	111	6
6-12 år	167	12	155	141	14
13-17 år	135	23	112	110	2
0935 Iveland	363	31	332	288	44
0- 5 år	107	18	89	66	23
6-12 år	141	7	134	123	11
13-17 år	115	6	109	99	10

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
0937 Evje og Hornnes	817	111	706	638	68
0- 5 år	282	65	217	193	24
6-12 år	269	17	252	231	21
13-17 år	266	29	237	214	23
0938 Bygland	289	42	247	213	34
0- 5 år	84	18	66	53	13
6-12 år	113	11	102	91	11
13-17 år	92	13	79	69	10
0940 Valle	315	45	270	248	22
0- 5 år	115	28	87	83	4
6-12 år	108	8	100	88	12
13-17 år	92	9	83	77	6
0941 Bykle	209	44	165	152	13
0- 5 år	79	29	50	45	5
6-12 år	81	6	75	68	7
13-17 år	49	9	40	39	1

¹ Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt. ² Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ³ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ⁴ Omfatter halvsøsken, stesøsken og alle kombinasjoner av hel-, halv- og stesøsken.

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Med «barn uten søsken» menes barn (under 18 år) som er registrert bosatt alene sammen med sine foreldre. Det kan være enebarn i vanlig forstand eller barnet kan ha søsken som har flyttet ut av familien. «Søsken» bor på samme adresse og i samme familie som barnet selv. Begrepet kan omfatte både hel-, halv- og stesøsken, uansett alder.

Helsøsken er definert som barn med samme far og samme mor, halvsøsken som barn med samme mor, men ikke samme far - eller omvendt, mens stesøsken er barn med verken samme mor eller far.

89 prosent bor med helsøsken

Barn kan ha ulike slektskapsforhold til andre barn de bor sammen med. Foruten helsøsken kan barna ha halvsøsken og stesøsken, og i en familie kan det finnes kombinasjoner av disse søskenforholdene. Tabell 2.5 viser hvor mange barn som har søsken de bor sammen og fordeler disse søsknene i de to kategoriene helsøsken og andre søskenforhold.

Omtrent 85 prosent av alle barn i alderen 0-17 år hadde søsken.

Når det tas hensyn til størrelsen på aldersgruppene, var det flest 6-12-åringene som hadde søsken. Noe av forkla-

ringen på at denne aldersgruppen har såpass mange søsken i forhold til de to andre aldersgruppene, er at i aldersgruppen 0-5 år er det forholdsvis mange førstefødte som bare foreløpig er enebarn, og i aldersgruppen 13-17 år er det også barn med eldre søsken som har flyttet hjemmefra.

I overkant av 89 prosent av barn med søsken i Aust-Agder bodde sammen med bare helsøsken. For alle tre aldersgrupper var helsøsken den hyppigst forekommende søskentypen.

3. Barn og unges helse

En av fire utskrivinger av unge pasienter bosatt i Aust-Agder gjaldt sykdommer i åndedrettsorganene. En type sykdommer i åndedrettsorganene er allergiske sykdommer, og 8 av de 28 pr. 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år som mottok grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996, hadde allergi/astma.

Av de barna som skadet seg i trafikkulykker, var 13-17-åringene mest utsatt.

Mange små pasienter

Tabell 3.1 viser for hvilke hovedgrupper av sykdommer barn har hatt opphold ved somatiske sykehus i 1995. Tre hovedkategorier av diagnoser går igjen i alle fylker.

Tallene gjelder for somatiske sykehus. Statistikken omfatter kun inneliggende pasienter med gyldig bostedskommune i Norge.

Sykdommene er klassifisert i samsvar med Klassifisering av sykdommer, skader og dødsårsaker - Norsk utgave av ICD-9. Pasientene er fordelt etter hoveddiagnosen på sykehusoppholdet. Hoveddiagnosene er her aggregert opp til hovedgrupper.

Barn under ett år utgjorde en forholdsvis stor del av utskrivingene av unge pasienter fra Aust-Agder i 1995, tatt i betraktning at dette bare er ett alderstrinn. Ellers

var det mange pasienter mellom ett og fem år som ble behandlet og utskrevet.

Sykdommer i åndedrettsorganene var den største hovedgruppen med nesten 550 av 2 200 utskrivinger. Blant 1-5- og 6-12-åringene var denne hovedgruppen den vanligste. Barn under ett år fikk oftest diagnoser under «Visse tilstander i den perinatale perioden» (167 av 377), mens skader og forgiftninger var vanligste hovedgruppe for 13-17-åringene (mellom 27 og 31 prosent av utskrivingene).

Av vel 81 700 utskrivinger av barn og unge i alderen 0-17 år på landsbasis var 2 200 av disse pasientene bosatt i Aust-Agder. Totalt sett var det flere utskrivinger av gutter enn av jenter.

I forhold til landsgjennomsnittet på 4,4 liggedager pr. utskriving for barn og unge lå Aust-Agder under med sine 3,7 liggedager. Tallet på liggedager pr. utskriving for barn under ett år var forholdsvis høyt, sammenlignet med de andre aldersgruppene.

3.1. Utskrivinger, etter alder og diagnosegruppe. 1995

ICD-9	I alt	Alder				
		Under 1 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
Aust-Agder	2 203	377	824	593	197	212
001-139 Infeksiøse og parasittære sykdommer	117	21	59	24	6	7
140-239 Svulster	116	4	39	39	8	26
240-279 Indresek. sykd., ernærings- og stoffskiftesykd.	26	-	10	9	3	4
280-289 Sykd. i blodet og de bloddannende organer	11	-	5	2	1	3
320-389 Sykdom i nervesystemet og sanseorg.	104	11	41	35	10	7
390-459 Sykdom i sirkulasjonsorganene	19	2	9	6	2	-
460-519 Sykdommer i åndedrettsorganene	545	34	322	139	25	25
520-579 Sykdom i fordøyelsesorganene	124	15	32	42	22	13
580-629 Sykdom i urin- og kjønnsorganene	48	4	14	18	3	9
630-676 Sykdom i svangerskap, under fødsel og i barselseng	10	-	-	-	-	10
680-709 Sykdom i hud og underhud	16	5	7	2	-	2
710-739 Sykdom i skjelett-muskelsystemet og bindevevet	43	-	9	17	10	7
740-759 Medfødte misdannelser	233	59	100	58	8	8
760-779 Visse tilstander med begynnelse i den perinatale perioden	174	167	7	-	-	-
780-799 Symptomer og ubestemte tilstander	166	16	67	43	20	20
800-999 Skader og forgiftninger	299	3	68	110	61	57
Andre og uoppgitte årsaker til sykehusopphold	152	36	35	49	18	14

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Aust-Agder i alt	2 203	1 267	936	3,7	3,8	3,7
Under 1 år	377	223	154	5,7	5,8	5,5
1-5 år	824	491	333	3,0	2,9	3,2
6-12 år	593	345	248	3,5	3,5	3,6
13-15 år	197	114	83	3,5	3,8	3,0
16-17 år	212	94	118	3,9	4,3	3,6
Risør i alt	126	71	55	3,1	3,5	2,6
Under 1 år	25	10	15	2,6	2,0	3,0
1-5 år	38	23	15	2,9	3,1	2,7
6-12 år	38	21	17	2,9	3,6	2,1
13-15 år	12	10	2	4,3	5,0	1,0
16-17 år	13	7	6	3,9	4,9	2,8
Grimstad i alt	386	230	156	3,8	3,6	4,2
Under 1 år	74	41	33	4,1	4,1	4,2
1-5 år	142	96	46	3,3	3,0	4,0
6-12 år	90	50	40	4,3	3,8	4,9
13-15 år	27	18	9	2,4	2,4	2,6
16-17 år	53	25	28	4,7	5,6	3,9
Arendal i alt	923	529	394	3,9	4,0	3,8
Under 1 år	132	83	49	6,0	6,7	4,7
1-5 år	382	209	173	3,3	3,2	3,4
6-12 år	265	166	99	3,7	3,7	3,7
13-15 år	77	44	33	4,2	4,9	3,3
16-17 år	67	27	40	3,9	2,7	4,7
Gjerstad i alt	52	21	31	2,7	3,2	2,4
Under 1 år	14	7	7	3,4	3,3	3,6
1-5 år	13	3	10	1,9	1,7	2,0
6-12 år	11	4	7	1,7	1,3	2,0
13-15 år	5	5	-	2,6	2,6	.
16-17 år	9	2	7	4,0	11,0	2,0
Vegårshei i alt	40	24	16	2,5	2,1	3,1
Under 1 år	3	2	1	6,0	2,5	13,0
1-5 år	8	5	3	1,9	1,4	2,7
6-12 år	14	8	6	2,1	2,0	2,3
13-15 år	9	4	5	2,3	2,0	2,6
16-17 år	6	5	1	2,7	2,8	2,0
Tvedestrand i alt	125	52	73	3,2	2,0	4,0
Under 1 år	22	12	10	5,3	1,9	9,3
1-5 år	51	18	33	2,6	2,4	2,7
6-12 år	31	12	19	3,3	1,6	4,4
13-15 år	9	5	4	1,9	1,8	2,0
16-17 år	12	5	7	2,3	2,4	2,3
Froland i alt	103	64	39	4,1	4,1	4,2
Under 1 år	24	15	9	7,7	6,5	9,8
1-5 år	37	26	11	2,5	2,7	2,0
6-12 år	22	14	8	3,4	4,5	1,4
13-15 år	12	5	7	3,0	3,2	2,9
16-17 år	8	4	4	4,3	3,3	5,3
Lillesand i alt	189	110	79	3,7	3,1	4,4
Under 1 år	30	21	9	8,6	6,4	13,7
1-5 år	69	47	22	2,1	2,0	2,1
6-12 år	55	28	27	3,3	2,5	4,2
13-15 år	22	9	13	3,0	2,2	3,6
16-17 år	13	5	8	3,2	5,0	2,0

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune, 1995
 (forts.)

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Birkenes i alt	73	51	22	3,4	3,4	3,5
Under 1 år	18	11	7	5,5	4,7	6,7
1-5 år	26	23	3	2,3	2,4	1,3
6-12 år	18	12	6	2,8	2,6	3,2
13-15 år	7	4	3	4,9	7,8	1,0
16-17 år	4	1	3	1,5	2,0	1,3
Åmli i alt	24	13	11	2,1	1,9	2,4
Under 1 år	6	4	2	0,7	0,5	1,0
1-5 år	7	4	3	2,3	1,5	3,3
6-12 år	8	5	3	2,8	3,4	1,7
13-15 år	1	-	1	2,0	.	2,0
16-17 år	2	-	2	3,5	.	3,5
Iveland i alt	32	20	12	6,2	8,3	2,8
Under 1 år	6	3	3	15,3	27,7	3,0
1-5 år	3	1	2	2,0	2,0	2,0
6-12 år	9	6	3	2,8	3,0	2,3
13-15 år	2	1	1	2,5	2,0	3,0
16-17 år	12	9	3	5,8	6,7	3,3
Evje og Hornnes i alt.....	65	38	27	3,6	4,5	2,3
Under 1 år	12	5	7	4,9	7,8	2,9
1-5 år	21	16	5	3,9	4,4	2,2
6-12 år	15	10	5	3,7	4,4	2,2
13-15 år	9	5	4	2,4	2,6	2,3
16-17 år	8	2	6	1,6	1,5	1,7
Bygland i alt	22	16	6	3,6	3,8	3,3
Under 1 år	2	-	2	3,5	.	3,5
1-5 år	10	9	1	1,8	1,8	2,0
6-12 år	5	4	1	6,4	7,5	2,0
13-15 år	3	2	1	4,7	3,0	8,0
16-17 år	2	1	1	4,5	8,0	1,0
Valle i alt	26	17	9	3,8	3,1	5,1
Under 1 år	5	5	-	2,8	2,8	.
1-5 år	10	7	3	5,5	2,4	12,7
6-12 år	7	3	4	2,4	4,7	0,8
13-15 år	1	1	-	5,0	5,0	.
16-17 år	3	1	2	2,3	2,0	2,5
Bykle i alt.....	17	11	6	6,9	8,7	3,7
Under 1 år	4	4	-	19,8	19,8	.
1-5 år	7	4	3	2,4	3,0	1,7
6-12 år	5	2	3	3,8	1,0	5,7
13-15 år	1	1	-	3,0	3,0	.
16-17 år	-	-	-	.	.	.

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

Lav spedbarnsdødelighet på landsbasis

Tabell 3.3 viser hvor mange barn og unge som døde i 1995, med tall for landet og for hvert fylke.

Det var færre døde 1-17-åringer til sammen enn 0-åringene. Selv om antall døde under ett år var 244, var spedbarnsdødeligheten i 1995 på rekordlavt nivå, 4,0 døde pr. 1 000 levendefødte.

På landsbasis døde 76 1-5-åringer, 48 6-12-åringer og 100 13-17-åringer dette året.

3.3. Døde, etter alder. Fylke. 1995

	Alder				
	0-17 år	0 år	1-5 år	6-12 år	13-17 år
Hele landet	468	244	76	48	100
Østfold	28	6	8	4	10
Akershus	34	16	7	2	9
Oslo	52	33	5	5	9
Hedmark	21	14	-	1	6
Oppland	13	11	-	1	1
Buskerud	25	11	5	2	7
Vestfold	17	5	4	5	3
Telemark	19	9	2	5	3
Aust-Agder	10	4	-	-	6
Vest-Agder	16	7	5	3	1
Rogaland	36	21	4	3	8
Hordaland	46	23	9	4	10
Sogn og Fjordane	11	2	4	1	4
Møre og Romsdal	27	17	5	2	3
Sør-Trøndelag	28	16	6	-	6
Nord-Trøndelag	14	6	3	2	3
Nordland	34	21	5	4	4
Troms	21	10	1	3	7
Finnmark	16	12	3	1	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tabell 3.4 inneholder tall for døde under ett år i fylkene de siste 10 årene. Tallene er hentet fra helsestatistikken. Befolkningsstatistikken (se rater for spedbarnsdødelighet nedenfor) avviker noe i forhold til helsestatistikken.

På landsbasis har antall dødsfall i første leveår gått nedover de siste 10 årene. Perioden hadde en topp i 1988 med forholdsvis mange dødsfall, mens 1993 var året med færrest dødsfall for barn under ett år. For fylkene er det imidlertid til dels store variasjoner, både fra fylke til fylke og fra år til år. Det er ingen entydig trend med hensyn til oppgang eller nedgang fra år til år innen de enkelte fylker.

I 1994 døde 314 spedbarn i første leveår. 44 av disse dødsfallene, eller 14 prosent, skjedde i Oslo. Akershus hadde nest flest dødsfall blant barn under ett år, fulgt av Nordland og Rogaland. Færrest spedbarnsdødsfall var det i Sogn og Fjordane, med 3 dødsfall eller 1 prosent. Finnmark, Agderfylkene og Nord-Trøndelag hadde 7-8 dødsfall blant 0-åringene.

Spedbarnsdødeligheten var 5,2 pr. 1 000 levendefødte på landsbasis i 1994. I 1995 og 1996 sank spedbarnsdødeligheten til rekordlave 4,0 pr. 1 000 levendefødte. Antall døde under ett år pr. 1 000 levendefødte har sunket hvert år siden 1987.

I femårsperioden 1991-1995 var gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet 5,2 pr. 1 000 levendefødte. Av fylkene hadde Sogn og Fjordane og Vestfold færrest døde under

Spedbarnsdødelighet = døde under ett år pr. 1 000 levendefødte.

3.4. Dødsfall i første leveår. Fylke. 1986-1994

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Hele landet	416	455	477	468	428	387	353	305	314
Østfold	18	14	24	18	19	22	16	12	19
Akershus	26	32	39	46	51	29	30	28	32
Oslo	48	43	63	47	54	50	36	40	44
Hedmark	17	16	14	16	7	17	17	10	12
Oppland	9	20	17	15	18	23	10	9	14
Buskerud	14	24	35	22	21	22	16	17	19
Vestfold	19	17	20	20	12	10	7	10	15
Telemark	20	16	10	16	14	10	10	6	8
Aust-Agder	11	8	14	16	17	11	5	11	7
Vest-Agder	20	21	22	14	22	8	15	9	14
Rogaland	55	39	52	57	25	28	43	29	27
Hordaland	37	63	53	45	37	33	37	32	16
Sogn og Fjordane	5	8	10	13	9	7	7	8	3
Møre og Romsdal	18	25	19	22	25	24	19	19	19
Sør-Trøndelag	29	22	30	31	20	27	27	18	12
Nord-Trøndelag	16	15	11	17	21	11	10	11	8
Nordland	17	39	21	22	27	21	24	16	28
Troms	21	21	19	18	21	14	12	9	10
Finnmark	16	12	4	13	8	20	12	11	7

Kilde: Helsestatistikk, SSB

ett år med henholdsvis 3,5 og 3,7. Finnmark, med 9,5, hadde flest døde under ett år. Aust-Agder hadde en gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet på 6,1 pr. 1 000 levendefødte i femårsperioden. Tallene viser ellers ikke noe klart geografisk mønster for utviklingen i spedbarnsdødeligheten de siste tiårene (mer informasjon i Ukens statistikk nr. 34/96).

Kreft krever barneliv

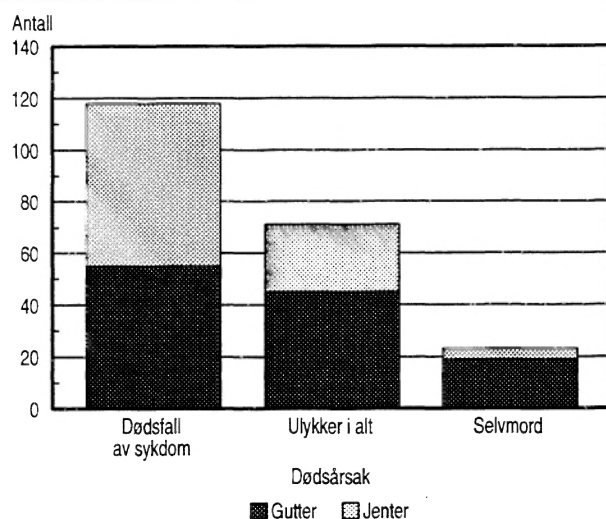
Tabell 3.5 viser dødstall på landsbasis for barn 1-17 år i 1994. Alderen er delt i tre grupper, og det gis tall for hvert kjønn. Opplysningene dekker årsaken til dødsfallet, med sykdom eller voldsomme dødsfall som hovedgrupperinger.

Av totalt 213 dødsfall blant barn i alderen 1 til og med 17 år var det flere gutter (119) enn jenter (94) som døde.

Blant guttene var det flere som døde i et «voldsomt dødsfall» enn som døde på grunn av sykdom. Blant jentene var det derimot flest som døde som følge av sykdom.

Ondartede svulster, eller kreft, var den sykdommen som krevde flest barneliv. Halvparten av jentene som døde av kreft, var 6-12 år gamle. Hovedtyngden av guttene som døde av ondartede svulster, dekket et større aldersspenn (6-17 år). I 1994 ble det for øvrig meldt om 133 nye tilfeller av kreft i aldersgruppen 0-14 år og 194 nye tilfeller av kreft hos barn og unge under 20 år.

Figur 3.1. Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og dødsårsak, 1994

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

Medfødte misdannelser var den nest vanligste dødsårsaken i gruppen «Dødsfall av sykdom» i 1994, med flest dødsfall i den yngste aldersgruppen.

Mens de voldsomme dødsfallene blant guttene i hovedsak skjedde med 13-17-åringene, var 1-5-åringene som var mest utsatt blant jentene. Ulykkene, og da særlig trafikkulykkene, krevde flest barneliv i denne kategorien. I snitt druknet én gutt hver måned i 1994, mot fem jenter i løpet av hele året.

3.5. Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og underliggende dødsårsak, 1994

ICD-9	Dødsårsak	Gutter				Jenter			
		I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år	I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år
I alt		119	30	33	56	94	43	25	26
001-799	Dødsfall av sykdom	55	22	18	15	63	30	17	16
036	Meningokokkinfeksjoner	5	3	1	1	3	3	-	-
001-035, 037-139	Alle andre infeksjose og parasittære sykdommer	3	2	-	1	2	-	-	2
140-209	Ondartede svulster	17	3	7	7	12	3	6	3
320-322	Meningitt	1	1	-	-	2	2	-	-
323-389	Andre sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	2	1	-	1	9	-	5	4
390-459	Sykdommer i sirkulasjonsorganene	3	2	-	1	9	2	3	4
560-519	Sykdommer i åndedretsorganene	-	-	-	-	3	2	1	-
740-757	Medfødte misdannelser	12	6	4	2	9	8	-	1
RES.001-799	Alle andre sykdommer	12	4	6	2	14	10	2	2
E800-E999	Voldsomme dødsfall	64	8	15	41	31	13	8	10
E800-E949	Ulykker i alt	45	8	11	26	26	12	8	6
E810-E819	Trafikkulykker	16	1	5	10	12	2	4	6
E830.0, E832.0, E910	Drukning	12	2	3	7	5	3	2	-
E890-E899	Brann, forbrenning	2	2	-	-	4	3	1	-
E950-E959	Selv mord	19	-	4	15	4	-	-	4
RES.E800-E999	Alle andre voldsomme dødsfall	-	-	-	-	1	1	-	-

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

Selv mord faller i kategorien «voldsomme dødsfall». For 1994 viser tallene at nesten fem ganger så mange gutter som jenter begikk selvmord. Dette er i tråd med tendensen på dette feltet; det er flere menn enn kvinner som tar sitt eget liv. Tallene viser også at selvmordene stort sett forekom i den eldste aldersgruppen. I selvmordsstatistikken er det vanlig å oppgi dødsfall ved selvmord for personer som er 10 år og eldre. Dette kommer av at man beskriver selvmord som en bevisst og villet handling. Denne definisjonen innebærer at barn som ikke forstår konsekvensen av sine handlinger, f.eks. prøver ut noe som han/hun har sett på fjernsyn og dermed mister livet, ikke regnes som en person som har begått eller kan begå selvmord. Tall for dødelighet av selvmord fra 1951 og framover viser at for begge

kjønn er det flere selvmord i aldersgruppen 15-19 år enn i gruppen 10-14 år.

Bilpassasjerer utsatt

Tabell 3.6 tar for seg barn og unge som er skadd eller drept i trafikken i 1996. Fylkestallene uttrykker stedfestingen av ulykken. Tallene for Aust-Agder viser hvor mange barn og unge som ble skadd eller drept på ferdselsårene i Aust-Agder. Hvorvidt disse personene også var bosatt i Aust-Agder, sies det ingenting om.

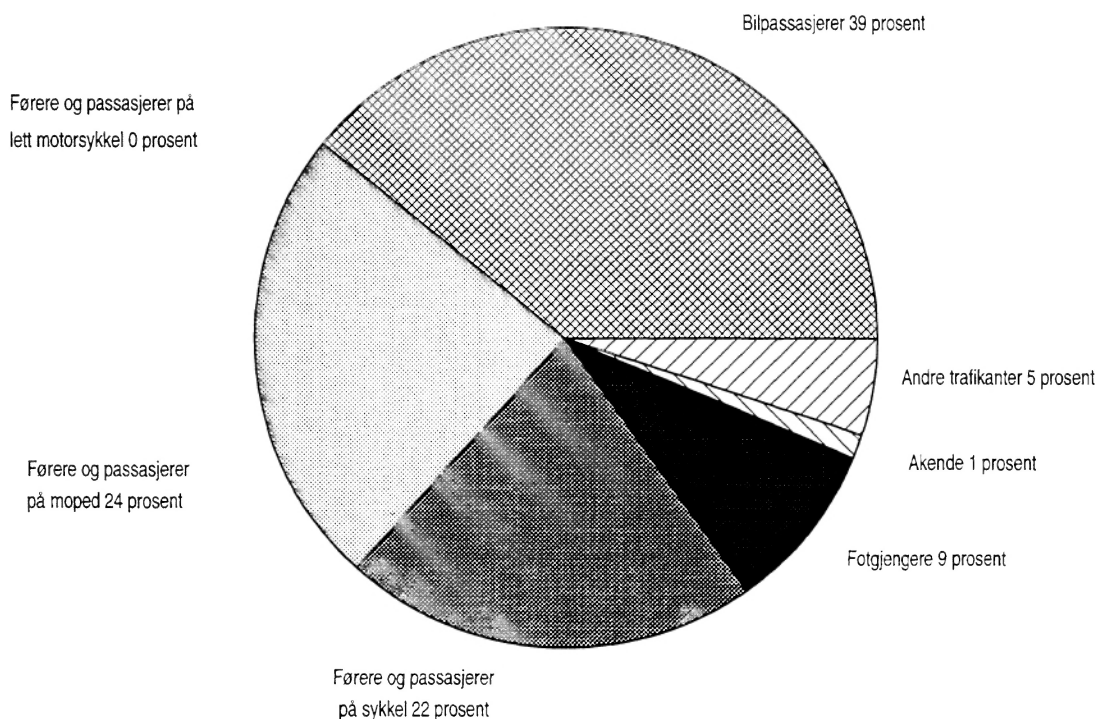
Aust-Agders ulykkestall for barn og unge utgjorde 4 prosent av landstallet i 1996. Ingen barn eller unge omkom i trafikkuulykker i Aust-Agder dette året.

3.6. Personer drept eller skadd, etter trafikantgruppe og alder. Aust-Agder, 1996

	Førere og passasjerer på							Andre trafikanter
	I alt	Bilpassasjerer	Lett motorsykkel	Moped	Sykkel	Fotgjenger	Akende	
Personer drept eller skadd i alt ...	79	31	-	19	17	7	1	4
0-5 år	4	2	-	-	-	1	1	-
6-12 år	21	12	-	-	5	4	-	-
13-17 år	54	17	-	19	12	2	-	4
Personer drept i alt	-	-	-	-	-	-	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Figur 3.2. Personer 0-17 år drept eller skadd, etter trafikantgruppe. Aust-Agder, 1996

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Statistikken over veitrafikkulykker omfatter bare ulykker med personskaade som er meldt til politiet. Ulykkene må ha skjedd på offentlig eller privat vei, gate eller plass som er åpen for alminnelig trafikk. Dette medfører en viss underrapportering siden ikke alle ulykker skjer på disse stedene. Også de mindre alvorlige ulykkene/skadene er underrepresentert i skadetallene.

Totalt sett ble flest bilskadd. I de to yngre aldersgruppene var bilpassasjerene i flertall blant de skadde. Skader i mopedulykker var litt mer vanlig enn skader som bilpassasjerer for de eldste.

Av alle veitrafikkulykkene i Aust-Agder i 1996, der barn og unge var involvert, var det 5 prosent der 0-5-åringene kom til skade, 26,6 prosent der 6-12-åringene kom til skade og 68,4 prosent med skadde 13-17-åringene.

Gutter skadd på sykkel

Tabell 3.7 viser antall skadde/drepte syklister i alderen 0 til og med 17 år, fordelt på tre aldersgrupper og hvorvidt de har brukt sykkelhjelme eller ikke. Det oppgis også en restgruppe der hjelmbruk eller manglende sådan ikke ble oppgitt. De siste tallene blir ikke kommentert i det følgende, uansett størrelsen på tallet. Statistikken sier ikke noe entydig om virkningen av hjelmbruk; den forteller kun om barna i de registrerte sykkelulykkene har brukt sykkelhjelme eller ikke.

I Aust-Agder var det flest skadde/drepte syklister i den eldste aldersgruppen, over dobbelt så mange i denne gruppen som i den mellomste. I den yngste aldersgruppen var det ikke rapportert om skadde eller drepte syklister i 1996.

Sykkelykker er sterkt underrapporterte. Skadene er muligens ikke så omfattende at politiet kommer inn i bildet. For 1991 ble det beregnet at bare 9 prosent av alle sykkelulykker ble fanget opp av den offisielle statistikken. Mer informasjon i NOS Veitrafikkulykker 1995, SSB.

3.7. Syklister drept eller skadd, etter alder, kjønn og bruk av hjelm. Aust-Agder. 1996

	Alder			
	I alt	0-5 år	6-12 år	13-17 år
Syklister i alt	17	-	5	12
Gutter	12	-	5	7
Uten hjelm	9	-	3	6
Med hjelm	-	-	-	-
Uoppgitt	3	-	2	1
Jenter	5	-	-	5
Uten hjelm	2	-	-	2
Med hjelm	1	-	-	1
Uoppgitt	2	-	-	2

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Det var flere skadde gutter enn jenter, og det var flere skadde som ikke brukte hjelm enn skadde som hadde hjelm på hodet.

Flest skadde på besøks-/fritidsreiser

Tabell 3.8 viser antall skadde/drepte personer 0-17 år, fordelt på tre aldersgrupper og ferdselsformål.

I Aust-Agder fikk flest barn og unge skader i forbindelse med besøks-/fritidsreiser. Av de 79 skadde var det 24 prosent som skadet seg under slike reiser. 13-17-åringene gjorde seg sterkest gjeldende mht. dette tallet.

I 1996 ble det kun registrert skadde personer i alderen 0-17 år der skaden oppstod på skolevei, ved ferdsel i

3.8. Personer drept eller skadd, etter ferdselsformål og alder. Aust-Agder. 1996

	Ferdelsformål							
	I alt	Til/fra arbeid ¹	I arbeid ¹	Til/fra skole ¹	Til/fra butikk osv. ¹	Besøks-/fritidsreise ¹	Lek ¹	Annet/uoppgitt
Personer drept eller skadd i alt	79	-	-	4	-	19	6	50
0-5 år	4	-	-	-	-	-	2	2
6-12 år	21	-	-	2	-	4	2	13
13-17 år	54	-	-	2	-	15	2	35
Personer drept i alt	-	-	-	-	-	-	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Omfatter ikke passasjerer.

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Det er viktig å merke seg at passasjerer *ikke* er medregnet i tallet på drepte eller skadde i de seks hovedkategoriene for ferdselsformål. Dette betyr f.eks. at et barn som blir kjørt til skolen og som på veien dit kommer til skade i en kollisjon, ikke regnes med blant «skadde personer, til/fra skole». Grunnen til at passasjerer ikke er regnet med her, er at opplysningene SSB får fra politiet ikke oppgir ferdselsformål for passasjerer. Passasjerer er derimot tatt med i kategorien «annet, uoppgitt»; dette er gjort for å kunne kontrollere at totaltallene for alle skadde/drepte i aldersgruppene er korrekte. Denne kategorien vil ikke bli kommentert videre.

Når det gjelder ulykker på vei til eller fra arbeid, eller mens personen er på jobb, er det registrert skadde eller drepte kun for aldersgruppen 13-17 år.

fritiden eller under lek. I det hele var det få 0-5-åringer blant de skadde.

Få aborter i ung alder

Aborthyppigheten varierer mye fra fylke til fylke. Oslo hadde klart høyest hyppighet i aldersgruppen 15-19 år. Vest-Agder hadde færrest svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år i 1992 og 1993.

I alt 2 569 av 14 909 abortinngrep ble foretatt på kvinner i alderen 15-19 år i 1993.

3.9 Utførte svangerskapsavbrudd, etter kvinnens alder og bostedsfylke, 1993

Bostedsfylke	Alder		
	I alt	-14	15-19
Hele landet	14 909	33	2 569
Østfold	701	6	139
Akershus	1 552	3	296
Oslo	3 171	2	337
Hedmark	567	1	106
Oppland	515	-	109
Buskerud	746	1	124
Vestfold	634	-	114
Telemark	486	-	87
Aust-Agder	193	1	48
Vest-Agder	307	2	49
Rogaland	888	6	179
Hordaland	1 214	-	202
Sogn og Fjordane	238	1	56
Møre og Romsdal	565	3	120
Sør-Trøndelag	928	-	166
Nord-Trøndelag	370	2	79
Nordland	825	2	169
Troms	605	1	111
Finnmark	387	2	78
Utlandet	15	-	-
Uoppgitt	2	-	-

Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

3.10. Utførte svangerskapsavbrudd etter bostedsfylke. Samlet aborttall og pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år, 1992 og 1993

Bostedsfylke		Samlet aborttall ¹	Svangerskapsavbrudd pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år ²
Hele landet	1992	484	18,9
	1993	477	18,7
Østfold	1992	430	15,0
	1993	425	18,4
Akershus	1992	490	17,4
	1993	496	21,7
Oslo	1992	866	33,2
	1993	847	32,8
Hedmark	1992	488	18,7
	1993	455	17,9
Oppland	1992	434	19,0
	1993	415	18,5
Buskerud	1992	487	18,6
	1993	464	17,0
Vestfold	1992	470	19,2
	1993	450	16,9
Telemark	1992	406	14,8
	1993	437	16,0
Aust-Agder	1992	337	16,7
	1993	277	13,3
Vest-Agder	1992	282	11,2
	1993	291	9,6
Rogaland	1992	334	15,2
	1993	339	15,2
Hordaland	1992	390	15,8
	1993	397	14,4
Sogn og Fjordane	1992	314	16,5
	1993	326	15,6
Møre og Romsdal	1992	361	17,1
	1993	344	14,6
Sør-Trøndelag	1992	446	16,7
	1993	494	20,0
Nord-Trøndelag	1992	436	18,9
	1993	419	18,0
Nordland	1992	526	25,4
	1993	491	21,3
Troms	1992	605	26,3
	1993	525	20,0
Finnmark	1992	527	26,2
	1993	650	32,5

¹ Beregnet antall svangerskapsavbrudd som 1 000 kvinner kommer til å få utført i løpet av hele sin fruktbare periode, gitt kalenderårets aborttrater og at ingen kvinner dør før 50-årsalder. ² Svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år.

Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

Barn med funksjonshemminger

Tabell 3.11 viser antall personer pr. 1 000 innbyggere under 18 år som har varige sykdommer.

Når alle varige sykdommer ses under ett, går det fram at det har funnet sted en økning over tid. Av barn og unge var det gruppen 13-17 år som i 1985 hadde den største andelen personer med varige sykdommer (ca. 30 prosent), årstall og alder sett under ett.

Hudsykdommene var de hyppigst forekommende varige sykdommene for barn og unge i 1985. Av 1 000 innbyggere i aldersklassen var det 105 0-17-åring (eller

Tallene er fra tre helseundersøkelser. Det vil si at dette er beregninger fra en undersøkelse av et utvalg av befolkningen. Tallene er forholdsvis gamle, men de kan gi et inntrykk av en utvikling.

Helseundersøkelsene omfatter ikke barn på institusjoner. Dette gjør at man mangler informasjon om en gruppe funksjonshemmede.

3.11. Andel personer med varige sykdommer pr. 1 000 innbyggere¹

Sykdom og årstall		Alder			
		0-6 år	7-12 år	13-17 år	0-17 år
Alle sykdommer	1968	118	193	183	162
	1975	174	229	257	217
	1985	219	261	306	260
Hudsykdommer	1968	27	33	38	32
	1975	43	57	54	51
	1985	98	96	123	105
Sykdommer i åndedretsorganene	1968	43	65	67	57
	1975	39	38	56	43
	1985	41	58	62	53
Sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	1968	17	66	42	40
	1975	26	50	50	41
	1985	40	49	56	48
Medfødte misdannelser	1968	25	18	17	21
	1975	41	48	38	43
	1985	30	30	24	28
Skjelett-muskelsykdommer	1968	1	1	12	7
	1975	6	12	33	16
	1985	5	17	41	20
Symptomer	1968	10	25	19	18
	1975	8	18	27	17
	1985	12	23	20	18
Ulykker	1968	6	18	28	16
	1975	4	8	7	6
	1985	5	6	12	8

¹ I alle undersøkelser ble det spurt om varige eller medfødte lidelser, men i 1968 avgjorde intervjuobjektet selv om lidelsen var kronisk. I senere undersøkelser ble kronisk - ikke-kronisk kodet av Statistisk sentralbyrå ut fra opplysninger om varighet og diagnose.

Kilde: Rapporter 95/11, SSB. (Liv Grøtvedt og Liv Belsby: Barns helse. Helseundersøkelser.)

10 prosent) som hadde hudsykdommer. Sykdommer i åndedretsorganene fulgte deretter, med sykdommer i nervesystemet og sanseorganene på tredjeplass. For alle disse sykdomstypene var det den eldste aldersgruppen som hadde flest tilfeller.

I de øvrige kategoriene av varige sykdommer var det mer spredning i forhold til hva som var den mest utsatte aldersgruppen.

28 av 1 000 er stønadsmottakere

Tabell 3.12 gir en oversikt over barn og unge som mottok grunn- og/eller hjelpestønad pr. 31.12.1996. Tabellen gir også en oversikt over hvor mange stønadsmottakere som hadde allergiske sykdommer som diagnose. Dette tallet vil være litt for lavt, fordi det mangler diagnose i 10 prosent av tilfellene (Styrings- og informasjonssystemet for helse- og sosialtjenesten i kommunene, 1997).

«Grunnstønad og hjelpestønad kan ytes til den som etter å ha gjennomgått hensiktsmessig behandling fortsatt har varig sykdom, skade eller lyte. Lidelsen anses som varig dersom den antas å vare i to-tre år ...Grunnstønad ytes når lidelsen medfører varige ekstrautgifter av betydning. Hjelpestønad ytes når lidelsen fører til et varig pleiebehov som innebærer behov for lønnet hjelp eller hjelp fra familien.» (Ot. prp. nr. 29, 1995-96) Se ellers folketrygdloven (lov av 28. februar 1997 nr. 19) som trådte i kraft 1. mai 1997.

3.12. Personer 0-17 år med grunn- og/eller hjelpestønad. 31. desember 1996

	Grunn- og/eller hjelpestønad pr. 1 000 barn 0-17 år	Allergiske sykdommer pr. 1 000 barn 0-17 år	Både grunn- og hjelpestønad.	Bare hjelpestønad.
			Absolutte tall	Absolutte tall
Hele landet	26,4	7,7	12 751	8 512
Aust-Agder	28,4	7,9	328	230
Risør	25,9	7,1	15	16
Grimstad	27,8	8,5	34	65
Arendal	30,7	9,0	165	75
Gjerstad	37,2	13,5	8	7
Vegårshei	23,6	:	4	5
Tvedestrand	19,4	2,2	7	8
Froland	30,0	5,1	15	12
Lillesand	34,3	10,2	43	19
Birkenes	26,3	8,5	14	9
Åmli	17,6	:	:	:
Iveland	16,5	:	:	4
Evje og Hornnes	18,4	:	9	:
Bygland	17,2	:	4	:
Valle	40,9	9,4	7	5
Bykle	28,4	:	:	3

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

I Aust-Agder mottok 28 av 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996. Av disse var det 8 pr. 1 000 barn som mottok stønad for diagnosen allergiske sykdommer.

Ca. 330 barn mottok både grunn- og hjelpestønad, mens 230 kun fikk hjelpestønad.

Iveland var kommunen med lavest andel stønadmottakere, med 17 pr. 1 000 barn og unge 0-17 år. Valle hadde høyest andel mottakere i aldersgruppen, med 41 av 1 000 barn.

Når det gjelder allergiske sykdommer, hadde Gjerstad høyest andel stønadmottakere med denne diagnosen (13,5). Hvis en ser bort fra de seks kommunene der tall ikke kan offentliggjøres (for lave andeler), hadde Tve-

destrand lavest andel allergikere blant stønadmottakere (2,2).

Rusmisbrukere i institusjon

I 1995 var det 2 114 beboere i institusjoner for rusmiddelmissbrukere på landsbasis. Av disse var 76 personer under 18 år; med andre ord var 3,6 prosent av de misbrukerne som hadde plass på institusjon, under myndighetsalder.

Det var flest menn i institusjonene, uansett alder.

De unge misbrukerne bodde i en av tre typer institusjoner: kombinerte institusjoner (6), bo- og arbeidskollektiv (30) og samlekategorien «andre institusjoner» (40). Det var flest jenter i bo- og arbeidskollektiv, mens guttene i størst grad bodde i andre typer institusjoner.

3.13. Beboere i institusjoner for rusmiddelmissbrukere, etter institusjonstype, kjønn og alder, 1995

Kjønn og alder	Institusjonstype								
	I alt	A-klinikker	Kursteder	Tilsys-hjem	Verne-hjem	Akutt-institusjon	Kombinerte institusjoner	Bo- og arbeidskollektiv	Andre institusjoner
I alt	2 114	106	43	45	324	41	407	526	622
-17 år	76	-	-	-	-	-	6	30	40
Menn	1 550	77	34	32	292	26	284	373	432
-17 år	43	-	-	-	-	-	4	13	26
Kvinner	516	29	9	13	32	3	113	153	164
-17 år	33	-	-	-	-	-	2	17	14

Kilde: Ukens statistikk nr. 51/52 1996, SSB.

4. Barn og unges lovbrudd

Ungdom begår mindre alvorlige lovbrudd og straffes med forelegg. Simple, grove tyverier og biltyverier er den vanligste hovedforbrytelsen for 15-17-åringene.

Siktede ungdommer

Tabell 4.1 tar for seg siktede for lovbrudd. De siktede er fordelt på fylke, kjønn og alder. Lovbrudd omfatter her både forbrytelser og forseelser. Dette gir mer robuste tall for de aldersgruppene som blir trukket fram her. Men det betyr også at denne tabellen ikke er direkte sammenlignbar med de andre tabellene som dekker kriminalitet, siden de sistnevnte bare tar for seg forbrytelser.

Aust-Agders andel av alle siktede i Norge i 1996 er på nær 3 prosent. Menn var i flertall blant de antatte gjerningspersonene.

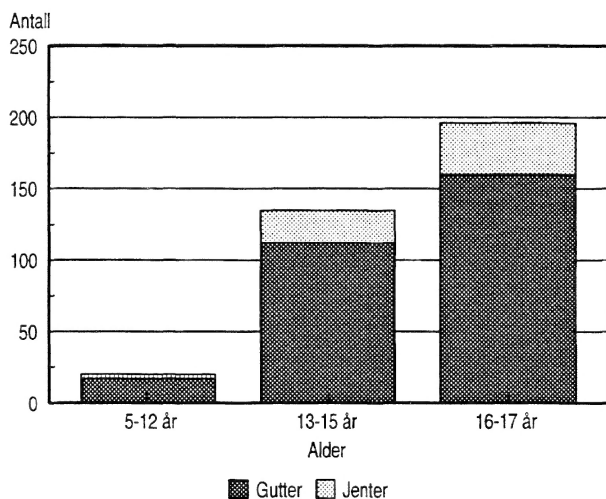
Blant barn og unge i alderen 5 til og med 17 år var det siktede i 1996. Av disse var 196 i aldersgruppen 16-17 år. De siktede 16-17-åringene utgjorde om lag 10 prosent av totalen for fylket.

4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Aust-Agder. 1996

	Siktede			
	I alt	Uoppgitt	Menn	Kvinner
I alt	1 977	-	1 706	271
5-12 år	20	-	17	3
13-15 år	135	-	112	23
16-17 år	196	-	160	36
18- år	1 626	-	1 417	209
Uoppgitt	-	-	-	-

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Figur 4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Aust-Agder. 1996

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

SSB setter en nedre grense på 5 år i den publiserte statistikken over siktede. Hvis 5-åringene skulle tas ut som en egen gruppe, ville fylkestallene bli så små at man her har valgt å slå sammen 5-åringene med 6-12-åringene.

Å være siktet innebærer at en person anses som å være gjerningsperson (av politiet). Det finnes ingen nedre aldersgrense for å utføre en kriminell handling, slik at siktede kan være under kriminell lavalder (15 år). Siktelse sier ikke noe om en ev. reaksjon.

Som for landet som helhet, var det flere siktede gutter enn jenter. For begge kjønn var det flest siktede pr. årskull i alderen 16-17 år.

Ungdom får forelegg

Denne tabellen (4.2) viser antall reaksjoner i forbrytelsessaker, fordelt på reaksjonstype og gjerningssted (fylke). Reaksjonene her gjelder for både gutter og jenter, og det er bare 15-17-åringene som er presentert. Tallene gjelder for 1995. Forseelser er utelatt.

For landet som helhet peker forelegg seg ut som hovedreaksjonen i forbrytelsessaker der 15-17-åringene var involvert; av 1 341 reaksjoner var 564 forelegg. Den nest mest vanlige reaksjonen i 1995 var betinget fengsel. Deretter fulgte betinget fengsel kombinert med bot.

I alle fylkene utenom to, var forelegg den mest vanlige reaksjonsformen i forbrytelsessakene. I Aust-Agder forekom betinget fengsel og bot flest ganger, mens betinget fengsel (uten bot) ble idømt flest ganger i Hordaland.

Av fylkene hadde Oslo flest reaksjoner (161), fulgt av Hordaland, Rogaland, Sør-Trøndelag og Akershus. Finnmark med sine 18 reaksjoner hadde det laveste antallet.

Sett i forhold til innbyggertallet var det 8,43 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år i landet i 1995. Når man tar hensyn til antall innbyggere 15-17 år i fylket, og så ser på antall reaksjoner i forbrytelsessaker, justeres bildet av hvor utbredt kriminelle handlinger er i fylkene. Oslo med 13,38 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år hadde flest reaksjoner. Sør-Trøndelag hadde nest flest reaksjoner, alder og innbyggertall tatt i betraktning. Vest-Agder, Telemark og Østfold fulgte på de neste plassene. Lavest snitt hadde Oppland.

4.2. Reaksjoner i forbrytelsessaker for 15-17-åring, etter reaksjonens art og gjerningssted. Fylke. 1995. Absolutte tall og prosent

	Reaksjonens art											Reaksjoner pr. 1 000 innbyggere
	I alt	Betinget påtaleunnlatelse	Samfunns- tjeneste	Forelegg	Bot ved dom	Straffe- utmåling utsatt	Betinget fengsel	Betinget fengsel og bot	Ubetinget fengsel	Ubetinget og betinget fengsel	Sikring	
Hele landet	1 341	55	62	564	38	27	253	208	55	78	1	8,43
Absolutte tall												
Østfold	89	-	3	52	2	3	16	7	4	2	-	10,02
Akershus	97	1	6	47	2	1	15	15	4	6	-	6,11
Oslo	161	2	2	77	13	6	31	16	6	8	-	13,38
Hedmark	41	2	2	20	-	5	9	2	-	1	-	6,45
Oppland	32	-	-	14	1	-	7	7	1	2	-	4,87
Buskerud	60	-	2	29	-	2	12	8	1	6	-	7,44
Vestfold	65	1	7	19	2	-	7	18	5	6	-	8,50
Telemark	63	-	3	21	1	-	11	15	5	7	-	10,33
Aust-Agder	26	1	1	1	-	-	3	15	2	3	-	6,17
Vest-Agder	66	3	3	31	1	2	11	8	3	4	-	10,39
Rogaland	106	1	4	50	1	2	26	11	2	9	-	7,08
Hordaland	148	27	6	25	3	1	40	37	4	5	-	9,10
Sogn og Fjordane	37	-	-	22	-	-	4	7	2	2	-	8,35
Møre og Romsdal	60	3	9	21	1	2	7	13	3	-	1	6,06
Sør-Trøndelag	97	9	1	33	4	1	26	9	3	11	-	10,73
Nord-Trøndelag	34	1	1	19	2	-	7	2	1	1	-	6,58
Nordland	69	3	1	42	4	1	9	4	4	1	-	7,49
Troms	53	1	10	26	1	-	5	8	2	-	-	9,82
Finnmark	18	-	-	7	-	-	6	2	2	1	-	6,86
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utlandet	8	-	-	5	-	-	-	3	-	-	-	-
Uoppgitt	11	-	1	3	-	1	1	1	1	3	-	-
Prosent												
Hele landet	100,00	4,10	4,62	42,06	2,83	2,01	18,87	15,51	4,10	5,82	0,07	
Østfold	100,00	-	3,37	58,43	2,25	3,37	17,98	7,87	4,49	2,25	-	
Akershus	100,00	1,03	6,19	48,45	2,06	1,03	15,46	15,46	4,12	6,19	-	
Oslo	100,00	1,24	1,24	47,83	8,07	3,73	19,25	9,94	3,73	4,97	-	
Hedmark	100,00	4,88	4,88	48,78	-	12,20	21,95	4,88	-	2,44	-	
Oppland	100,00	-	-	43,75	3,13	-	21,88	21,88	3,13	6,25	-	
Buskerud	100,00	-	3,33	48,33	-	3,33	20,00	13,33	1,67	10,00	-	
Vestfold	100,00	1,54	10,77	29,23	3,08	-	10,77	27,69	7,69	9,23	-	
Telemark	100,00	-	4,76	33,33	1,59	-	17,46	23,81	7,94	11,11	-	
Aust-Agder	100,00	3,85	3,85	3,85	-	-	11,54	57,69	7,69	11,54	-	
Vest-Agder	100,00	4,55	4,55	46,97	1,52	3,03	16,67	12,12	4,55	6,06	-	
Rogaland	100,00	0,94	3,77	47,17	0,94	1,89	24,53	10,38	1,89	8,49	-	
Hordaland	100,00	18,24	4,05	16,89	2,03	0,68	27,03	25,00	2,70	3,38	-	
Sogn og Fjordane	100,00	-	-	59,46	-	-	10,81	18,92	5,41	5,41	-	
Møre og Romsdal	100,00	5,00	15,00	35,00	1,67	3,33	11,67	21,67	5,00	-	1,67	
Sør-Trøndelag	100,00	9,28	1,03	34,02	4,12	1,03	26,80	9,28	3,09	11,34	-	
Nord-Trøndelag	100,00	2,94	2,94	55,88	5,88	-	20,59	5,88	2,94	2,94	-	
Nordland	100,00	4,35	1,45	60,87	5,80	1,45	13,04	5,80	5,80	1,45	-	
Troms	100,00	1,89	18,87	49,06	1,89	-	9,43	15,09	3,77	-	-	
Finnmark	100,00	-	-	38,89	-	-	33,33	11,11	11,11	5,56	-	
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Utlandet	100,00	-	-	62,50	-	-	-	37,50	-	-	-	
Uoppgitt	100,00	-	9,09	27,27	-	9,09	9,09	9,09	9,09	27,27	-	

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Den prosentvise fordelingen av reaksjonstyper i hvert fylke viser at generelt sett er det forelegg som benyttes oftest. Men det varierer fra fylke til fylke hvor stor andel av reaksjonene i fylket som er av de forskjellige typene. For eksempel lå Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Finnmark under landsgjennomsnittet for forelegg. Når det gjelder samfunnstjeneste, varierte de fylkesvise andelen mellom 1,03 og 18,87 prosent, med landsgjennomsnittet på 4,62 prosent.

Tyverier på topp

Tabell 4.3 gir bare tall for hele landet. Den viser straffereaksjoner etter type hovedforbrytelse, kjønn og alder. Siden barn og unge er temaet, er det aldersgruppen 15-17 år som er interessant. I tillegg kan kolonnen «I alt» brukes for å se på ungdomsforbryternes andel av alle forbrytelsene som kom inn i rettssystemet.

Tyverier, fordelt på typene simpelt, grovt og brukstyveri av motorkjøretøy, var i flertall mht. forbrytelsestype for

4.3. Reaksjoner i forbrytelsessaker, etter personens kjønn, alder og type hovedforbrytelse

Type hovedforbrytelse	Begge kjønn						Av dette menn				
	I alt	Alder				Uopp- gitt	I alt	Alder			
		15-17	18-20	21-24	25-			15-17	18-20	21-24	25-
Alle typer forbrytelser	17 600	1 341	2 733	3 370	10 154	2	15 470	1 155	2 461	2 993	8 861
Forbrytelser mot straffeloven											
Forbrytelser mot statens selvstendighet og sikkerhet	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse mot Norges statsforfatning og statsoverhode	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse med hensyn til utøvelsen av statsborgerlige rettigheter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i den offentlige tjeneste	9	-	-	-	9	-	8	-	-	-	8
Forbrytelse mot den offentlige myndighet	287	19	41	63	164	-	253	12	36	58	147
Vold mot offentlig tjenestemann	256	19	35	56	146	-	225	12	32	51	130
Forbrytelse mot den alminnelige orden og fred	194	12	34	39	109	-	189	12	33	39	105
Innbrudd	192	12	34	39	107	-	188	12	33	39	104
Allmennfarlig forbrytelse	2 368	88	296	486	1 497	1	2 005	70	240	425	1 270
Narkotikaforbrytelse	2 060	84	276	442	1 257	1	1 728	66	224	387	1 051
Grov narkotikaforbrytelse	302	4	20	43	235	-	271	4	16	37	214
Falsk forklaring	74	5	9	15	45	-	58	3	6	13	36
Falsk anklage	41	6	5	11	19	-	32	6	5	9	12
Pengefalsk	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Dokumentfalsk	635	75	71	102	387	-	453	44	57	77	275
Forbrytelse mot sedeligheten	344	18	24	48	254	-	336	17	23	48	248
Voldtekt	36	6	2	4	24	-	36	6	2	4	24
Utuktig omgang med barn under 14 år	65	6	7	7	45	-	64	5	7	7	45
Forbrytelse mht. familieforhold	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Forbrytelse mot den personlige frihet ...	350	14	36	45	255	-	337	11	34	43	249
Forbrytelse mot liv, legeme og helbred..	2 391	217	459	501	1 214	-	2 274	197	437	472	1 168
Grov legemsbeskadigelse	2	-	1	1	-	-	2	-	1	1	-
Drap	38	5	3	3	27	-	36	5	3	3	25
Uaktsomt drap	38	-	11	10	17	-	36	-	11	10	15
Ærekrenkelse	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
Underslag	333	2	15	34	282	-	259	1	11	22	225
Tyveri	4 537	558	941	975	2 063	-	4 141	514	872	903	1 852
Simpelt tyveri	1 286	138	224	263	661	-	1 084	122	205	228	529
Grovt tyveri	2 784	319	620	603	1 242	-	2 614	297	576	570	1 171
Brukstyveri av motorkjøretøy	457	100	97	104	156	-	434	94	91	100	149
Utpressing og ran	173	25	33	38	77	-	159	24	31	33	71
Ran	108	19	21	21	47	-	98	18	19	17	44
Grovt ran	62	6	12	17	27	-	58	6	12	16	24
Bedrageri og utroskap	1 384	8	114	251	1 011	-	1 027	7	85	186	749
Forbrytelse i gjeldsforhold	339	-	-	9	330	-	308	-	-	9	299
Skadeverk	697	119	155	138	285	-	648	106	147	135	260
Åger og lykkespill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i sjøfartsforhold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heleri og etterfølgende bistand	931	57	123	177	574	-	815	48	112	155	500
Forbrytelser utenfor straffeloven											
Narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv.	1 735	117	332	371	915	-	1 431	82	287	299	763
Forbrytelse mot ligningsloven	324	-	1	5	318	-	297	-	1	5	291
Forbrytelse mot den militære straffelov	168	-	44	56	68	-	167	-	44	56	67
Annen forbrytelse utenfor straffeloven .	276	1	-	6	268	1	264	1	-	6	257

Kilde: NOS Kriminalstatistikk 1995, SSB.

aldersgruppen 15-17 år. Som nummer to på listen over flest hovedforbrytelser var forbrytelse mot liv, legeme og helbred. Deretter fulgte skadeverk, narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. og allmennfarlige forbrytelser (narkotikaforbrytelser). Av de fem nevnte er

fire brudd på straffeloven, mens narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. ligger utenfor straffeloven.

Kjønnfordelingen viser at det i hovedsak var gutter som fikk straffereaksjoner i denne aldersgruppen.

5. Barn og unges fritid

Barn og unge har en aktiv fritid. Fritidssystemene er varierte, men det finnes klare «vinnere». Kino og bøker, idrett og musikk fenger mange. Fjernsynet har også en framtrødende plass i barn og unges hverdag.

Hovedvekten av tabellene i denne delen dekker kultur og massemedia. Massemedier finnes i både trykte og elektroniske varianter, og i undersøkelsene inngår aviser, tidsskrifter, ukeblad, tegneserieblad, bøker, plater/kassetter/CD-er, video, radio, fjernsyn og hjemme-PC. Kultur favner vidt, og her er disse tilbudene tatt med: kino, teater/musikal/revy, opera/operette, ballett/dansforestilling, konserter (klassisk og populærmusikk), kunstutstilling, museum, folkebibliotek og idrettsarrangement.

Der annet ikke er angitt, er tallene hentet fra kultur- og mediebruksundersøkelsene som SSB gjennomførte i 1991, 1994 og 1996. Undersøkelsene er utvalgsundersøkelser, dvs. at en tilfeldig gruppe personer er blitt bedt om å svare på spørsmål. I dette heftet er i tillegg svarene til personer i en viss alder valgt ut. Dette fører til at funnene bare kan presenteres på landsnivå.

5.1. Andel ferieturer med barn som reisefølge 1992/93¹. Prosent

	Antall ferieturer totalt	Av dette sammen med barn
Alle	2576	34
Kjønn		
Mann	1220	33
Kvinne	1356	34
Alder		
16-24 år	443	4
25-44 år	1132	58
45-66 år	787	23
Familiefase		
Enslig forsørger	77	69
Par, yngste barn 0-6 år	482	82
Par, yngste barn 7-19 år	440	73
Landsdel		
Akershus/Oslo	687	30
Buskerud/Oppland/Hedmark ..	287	31
Østfold/Vestfold	221	33
Telemark/Agder	238	35
Vestlandet	708	35
Trøndelag	210	42
Nord-Norge	225	35

¹ Dette er et utdrag av tabellen på side 23 i Rapport 94/6. Kilde: Rapport 94/6, SSB.

Barn som reisefølge

Tabell 5.1 sier indirekte noe om barn. Den forteller noe om ferieforhold for barn og unge. Det skiller ikke mellom ulike aldersgrupper barn i denne sammenheng.

I 1992/93 var det barn med som reisefølge på én tredjedel av ferieturene som ble foretatt av nordmenn i alderen 16-79 år.

Personer med foreldreansvar tok barn med seg på 70-80 prosent av ferieturene. Det var særlig par med yngre barn som hadde barn som reisefølge på ferieturer.

Landsdelene skiller seg ikke nevneverdig fra hverandre, når det gjelder hvorvidt barn var reisefølge på ferie. Det er imidlertid ett unntak; Trøndelag skilte seg ut med en andel på over 40 prosent.

Kino, bøker og idrett på topp

Kino, bibliotek og idrett peker seg ut som klare «vinnere» når det gjelder hvilke kulturtilbud barn og unge benytter seg av. Prosentandelene for disse tre aktivitetene ligger høyt over prosentandelene for de øvrige tilbudene.

Det er i den eller de to eldste aldersgruppene at flest har gått på kino, bibliotek, teater, opera, ballett, kunstutstilling, populærmusikkonsert, museum og idrettsarrangement.

Generelt sett benytter barn og unge seg i større grad av alle kulturtilbudene enn gjennomsnittet for befolkningen.

16-17-åringene har gjennomsnittlig gått på kino og vært på bibliotek én gang i måneden, mens 13-15-åringene har tilsvarende besøksfrekvens på idrettsarrangement.

I det hele tatt er det kino, bibliotek og idrettsarrangement som i tillegg til å være de aktivitetene som flest benytter seg av, er de aktivitetene som også blir oppsøkt oftest.

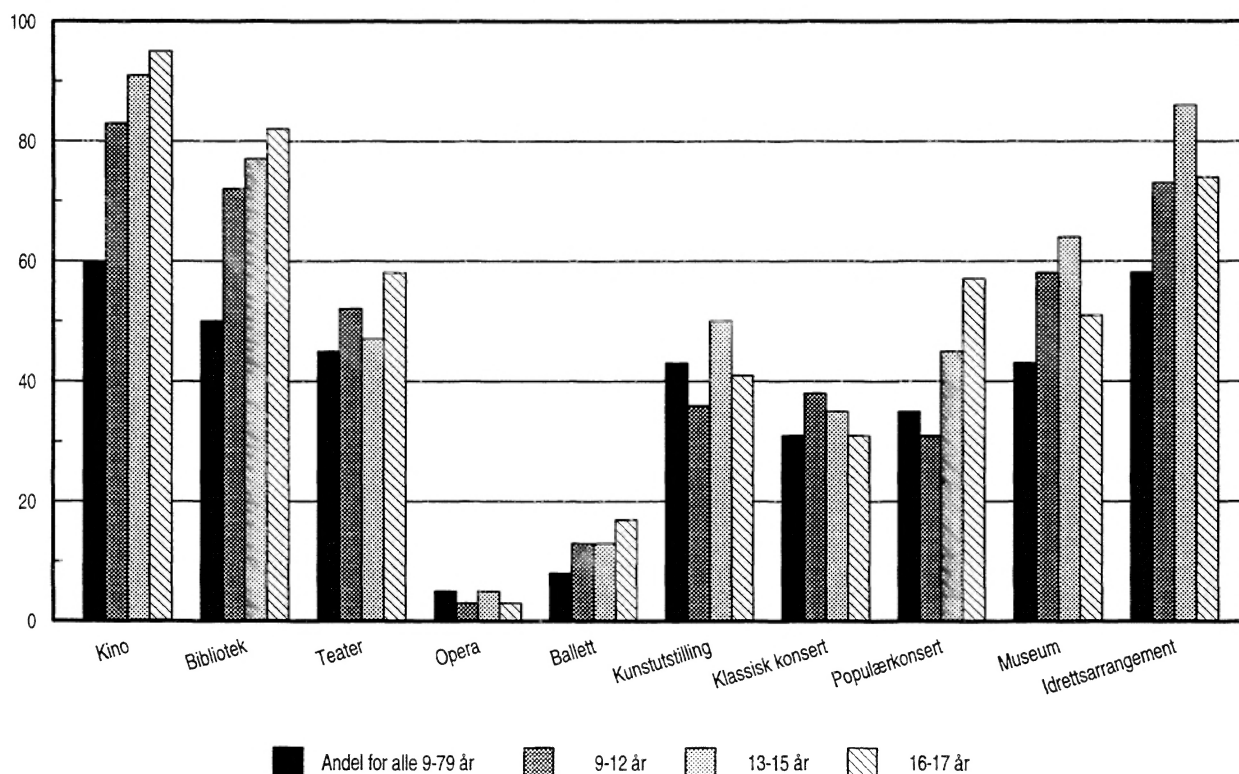
For alle aldersgruppene er biblioteket det tilbudet som gjennomgående er blitt benyttet ofte de siste 12 månedene. Mens 9-12-åringene oftest har vært på biblioteket, eller vært tilskuere på et idrettsarrangement og vært på kino, i den rekkefølgen, har 13-15-åringene vært på idrettsstevne mer enn 12 ganger, på biblioteket i underkant av 12 ganger og 6 ganger på kino. Ungdom 16-17 år har så vidt benyttet biblioteket flere ganger

5.2. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud og antall ganger de er benyttet siste 12 måneder, etter alder, 1991 og 1994

	Kino	Bibliotek	Teater	Opera	Ballett	Kunst- utstilling	Klassisk- konsert	Populær- konsert	Museum	Idretts- arrangement
Andel for alle 9-79 år	60	50	45	5	8	43	31	35	43	58
Av dette										
9-12 år	83	72	52	3	13	36	38	31	58	73
13-15 år	91	77	47	5	13	50	35	45	64	86
16-17 år	95	82	58	3	17	41	31	57	51	74
Antall for alle 9-79 år	4,3	5,3	1,1	0,1	0,2	1,5	1,0	1,3	1,1	6,4
Av dette										
9-12 år	3,9	9,0	1,0	0,0	0,4	0,6	1,1	0,6	1,5	6,4
13-15 år	6,0	11,7	0,9	0,1	0,2	0,9	0,9	1,2	1,6	12,3
16-17 år	12,0	12,2	1,8	0,0	0,3	0,9	1,2	2,2	1,0	10,5

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

Figur 5.1. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud siste 12 måneder, 1991 og 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

enn kinotilbudet, mens de har vært tilskuere på idrettsarrangement 10,5 ganger i løpet av det siste året.

De andre kulturtilbudene har vesentlig lavere oppmøte; de benyttes sjelden mer enn én til to ganger i året. Opera og ballett skårer lavest på oppmøteprosenten i alle aldersgruppene. Etter «tre-på-topp»-aktivitetene er det museumsbesøk som oftest er benyttet av 9-15-åringene, mens 16-17-åringene går på populærkonsert.

Kulturbruk henger sammen med kulturtilbud; tilgjengeligheten varierer i Norge, avhengig av hva slags tilbud det er snakk om og hvor i landet man bor.

Musikk som hobby

Musikk er den store vinneren når det gjelder barn og unges egne aktiviteter innen kulturområdet. I forhold til gjennomsnittet for befolkningen ligger barn og unges andel klart over mht. både å spille et instrument og å være med i kor/orkester/sang-/musikkgruppe. Mens det i befolkningen (9-79 år) er 13 prosent som spiller instrument, er det 51 prosent av 9-12-åringene som gjør det. Blant 13-15-åringene er det 29 prosent som spiller et instrument, og blant 16-17-åringene er prosentandelen 25 (dvs. 1 av 4). Selv om andelen for alle aldersgruppene ligger godt over befolkningen generelt, ser vi også at tendensen er synkende med økende alder.

5.3. Andel med egne aktiviteter innen kulturområdet, etter alder. 1991 og 1994. Prosent

	Med i teater-/ revygruppe	Spiller instrument regelmessig	Med i kor/orkester/ sang-/musikkgruppe	Driver med kunst/kunst- håndverk på fritiden	Antall spurte
Alle 9-79 år	2	13	9	14	4 002
Av dette					
9-12 år	2	51	26	13	246
13-15 år	5	29	18	15	197
16-17 år	8	25	23	12	121

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen, SSB.

5.4. Andel som spiller ulike instrumenter blant dem som kan spille, etter alder. 1994. Prosent

	Blokk- fløyte	Andre treblå- sere	Trom- pet, kor- nett	Andre mes- sing- blå- sere	Piano	El-orgel, syn- thesi- zer	Andre tan- gent- instru- menter	Gitar	Andre stren- gein- stru- menter	Fiolin, fele	Andre stry- kere	Trekk- spill, to- rader o.l.	Trom- mer, slag- verk	Andre instru- men- ter	Antall spurte
9-12 år ..	65	8	8	11	30	12	7	7	0	6	0	2	5	1	104
13-17 år ..	39	4	6	7	41	16	2	38	5	6	0	2	10	4	108

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Når det gjelder å drive med kunst og kunsthåndverk på fritiden, skiller ikke barn og unge seg fra resten av befolkningen. Ellers er det flere ungdommer, sett i forhold til befolkningen, som er med i teater-/revygruppe.

Piano, blokkfløyte og gitar populære

Ved å begrense seg til å se på dem som spiller et instrument, kan man få et inntrykk av hvilke instrumenter det er mest vanlig å kunne spille på.

Blokkfløyte og piano peker seg ut som instrumenter som hvert tredje barn eller flere i hver aldersgruppe kan spille. To tredjedeler av alle 9-12-åringene spiller blokkfløyte. Dette kan ses i sammenheng med musikkundervisningen i skolen. Det er også ca. 40 prosent av 13-17-åringene som spiller dette instrumentet.

Det er mest vanlig å spille piano i den eldste aldersgruppen, men forskjellen i forhold til blokkfløyte og gitar er ikke stor (41 mot 39 og 38 prosent). Det å spille gitar ser ut til å være et klart ungdomsfenomen; 38 prosent av 13-17-åringene spiller gitar, mot 7 prosent av 9-12-åringene. For alle mellom 9 og 79 år er andelen gitarspillere 32 prosent (mer informasjon i Statistiske analyser 13/96, SSB).

De typiske korpsinstrumentene er det klart færre som spiller på, sammenlignet med blokkfløyte og piano.

Fiolin- og trompetspill er like utbredt blant 13-17-åringene (med 6 prosent), mens trommer er noe mer populært med 10 prosent.

Musikkskoler

Kommunale driftsutgifter til musikkskoler varierer. Under kommenteres bare fylkestall i forhold til landstall.

5.5. Driftsutgifter i 1 000 kroner for musikkskoler. Kommune¹. 1995

	Driftsutgifter i 1 000 kr
Hele landet	501 842
Aust-Agder	10 978
Risør	635
Grimstad	1 436
Arendal	4 390
Gjerstad	52
Vegårshei	226
Tvedestrand	1 658
Froland	411
Lillesand	335
Birkenes	215
Åmli	232
Valle	744
Bykle	644

¹De kommunene som mangler i oversikten, har ikke ført driftsutgifter for musikkskoler for 1995.

Kilde: Offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk, SSB.

Utgiftene bør ses i sammenheng med antall barn og unge bosatt i kommunen/fylket.

Rogaland og Hordaland har størst utgifter til drift av musikkskoler, med over 11 prosent av totalbeløpet hver. Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal bruker hver ca. 9 prosent av «landsbudsjettet» til musikkskoler. Østfold, Aust-Agder og Finnmark har de laveste driftsutgiftene. I synkende rekkefølge plasserer de andre fylkene seg slik: Akershus, Nordland, Nord-Trøndelag, Troms,

Sogn og Fjordane, Hedmark, Telemark, Oppland, Vest-Agder, Oslo, Buskerud og Vestfold.

Jentene aktive biblioteksgjengere

Jenter er mer aktive biblioteksgjengere enn gutter, målt i antall lånte bøker fra et folkebibliotek. Alle 9-12-åringene og jenter i alderen 13-17 år har i snitt lånt mer enn én bok pr. måned det siste året (1994). De yngste jentene låner flest bøker, med 16,5 bøker i året. De eldste guttene låner færrest bøker, med 8 bøker de siste 12 månedene.

Det er klart flere av dem som leste en bok i går som også har vært på folkebibliotek de siste 12 månedene. Det er mellom 6 og 9 prosent flere som leste bøker dagen i forveien som også hadde vært på bibliotek, sammenlignet med dem som ikke hadde vært der.

Forskjellen i lesing av bøker mellom dem som har og dem som ikke har vært på bibliotek er størst i den eldste aldersgruppen. I aldersgruppen 9-12 år er både biblioteksbesøkere og de som ikke har vært på biblioteket siste året, forholdsvis ivrige boklesere; det er uansett 27 prosent eller flere av barna i denne aldersgruppen som leste bok i løpet av en gjennomsnittsdag.

Mye ballidrett

Fotball er den idrettsgrenen som flest barn og unge utøvde sist de deltok på et idrettsarrangement. For begge aldersgruppene er det fotball og dernest håndball som fanger flest utøvere. For 9-12-åringene er fotball den altoverskyggende deltakersporten; hele 53 prosent deltok i fotball sist de var med på et idrettsarrangement. Håndball følger på andreplass, med 18 prosent. Annen individuell idrett (som bl.a. inkluderer svømming og ridning) samlet 9 prosent deltakere i den yngste aldersgruppen, fulgt av friidrett og skiidrett på 7 prosent.

5.6. Antall bøker lånt på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder og kjønn. 1994

Alder og kjønn	Antall bøker lånt	Antall spurte
9-12 år		
Gutter	12,9	61
Jenter	16,5	69
13-17 år		
Gutter	8,0	78
Jenter	14,9	81

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.7. Andel som har lest bok en gjennomsnittsdag blant dem som har og dem som ikke har vært på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder. 1994. Prosent

Alder og biblioteksbesøk	Lest bok i går	Antall spurte
9-12 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	27	42
Har vært på folkebibliotek	33	88
13-17 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	18	34
Har vært på folkebibliotek	27	125

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

13-17-åringene har ikke et like stort sprik mellom andelen som deltar i de tre mest populære idrettene. Fotball ligger på 36 prosent, mens håndball har en deltakerandel ved idrettsarrangementer på 27 prosent. Lagidrettene står i det hele tatt sterkt i denne aldersgruppen.

Samtidig er det i aldersgruppen 13-17 år forholdsvis mange som driver med annen individuell idrett.

5.8. Andel som har deltatt i ulike typer idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement, etter alder 1994. Prosent

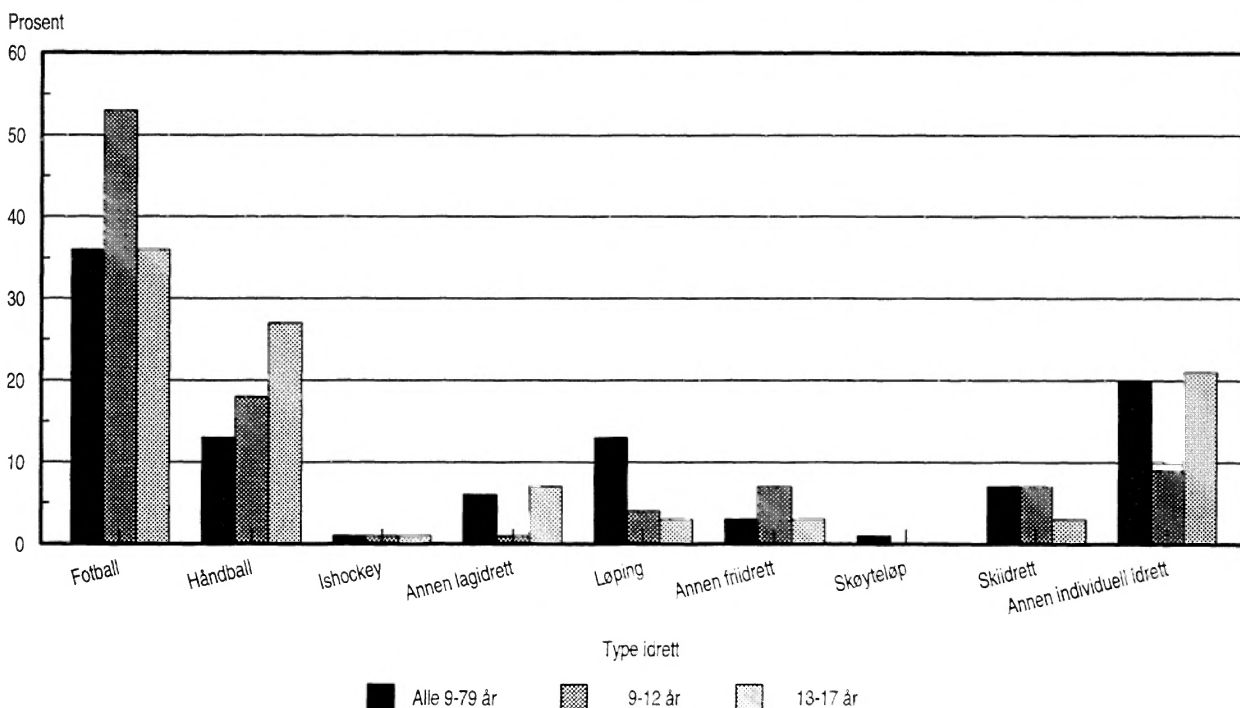

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyte løp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle 9-79 år	36	13	1	6	13	3	1	7	20
Av dette									
9-12 år	53	18	1	1	4	7	.	7	9
13-17 år	36	27	1	7	3	3	.	3	21

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Figur 5.2 Andel som har deltatt i ulike idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement, 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.9. Andel som så ulike typer idrett sist de var på idrettsarrangement, 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyteløp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle	52	14	3	3	3	2	2	13	9
Av dette									
9-12 år	54	16	3	3	4	1	.	11	7
13-17 år	45	25	3	5	2	1	3	5	9

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Fotball som tilskuersport

Både blant 9-12- og blant 13-17-åringene svarer flest at de så fotball sist de var på et idrettsarrangement. Foruten fotball samler håndball tilskuere i disse aldersklassene. Totalt har 70 prosent av både 9-12-åringene og 13-17-åringene sett fotball- eller håndballkamper sist de var på et idrettsarrangement.

Skiidrett tiltrekker seg også unge tilskuere, spesielt 9-12-åringene. Skiidrettens tilskuerandel i 1994 kan riktignok være påvirket av Lillehammer-OL.

Annen friidrett (inkluderer ikke løping) har den laveste prosentandelen tilskuere for disse aldersgruppene.

Medlemskap i idrettsforeninger

Jenter har færre registrerte medlemskap i norske idrettskretser enn gutter har. Dette gjelder både totaltall for landet og for hvert enkelt fylke.

Jenter i alderen 0-12 år har flere medlemskap enn jenter i alderen 13-16 år. Førstnevnte utgjør riktignok et større aldersintervall, selv om man kan anta at de aller yngste, si 0 til 5 år, til dels kan overses.

Aust-Agder har minst sprik mellom antall medlemskap i de to aldersgruppene. Hedmark, Oppland og Rogaland har opp mot 50 prosent flere medlemmer blant de yngre enn blant de eldre jentene.

De yngste guttene ser også ut til å være mer aktive enn gutter i alderen 13-16 år.

Finnmark har den minste forskjellen i antall medlemskap mellom aldersgruppene. I Akershus er det ca. 8 000 flere guttmedlemskap for 0-12-åringene enn 13-16-åringene. I Hedmark og Rogaland er det registrert ca. dobbelt så mange medlemskap for 0-12-årige gutter som for 13-16-årige gutter.

5.10. Idrettskretser, lag og medlemskapstall, etter kjønn og alder pr. 31.12.1996¹

	Antall lag	Medlemmer i alt			Gutter	
		0- år	0-12 år	13-16 år	0-12 år	13-16 år
Hele landet	7 286	1 396 824	147 291	89 155	188 352	118 572
Østfold Idrettskrets	387	72 169	5 864	4 371	7 906	5 756
Akershus Idrettskrets	638	153 093	14 730	8 434	21 556	12 847
Oslo Idrettskrets	613	186 209	11 176	6 231	17 863	10 294
Hedmark Idrettskrets	361	65 175	6 628	3 499	8 760	4 710
Oppland Idrettskrets	389	62 454	7 029	3 736	8 825	5 264
Buskerud Idrettskrets	354	74 678	6 892	4 956	10 239	6 658
Vestfold Idrettskrets	270	61 538	6 595	3 669	8 657	5 237
Telemark Idrettskrets	285	51 646	5 838	3 526	7 115	4 768
Aust-Agder Idrettskrets	176	30 873	2 927	2 330	4 262	3 527
Vest-Agder Idrettskrets	262	41 326	4 798	2 978	5 987	3 759
Rogaland Idrettskrets	506	98 895	13 925	7 310	16 437	8 624
Hordaland Idrettskrets	629	108 057	13 974	7 911	18 222	11 001
Sogn og Fjordane Idrettskrets	192	39 563	5 085	3 309	4 949	3 862
Møre og Romsdal Idrettskrets	481	73 554	7 571	5 994	10 258	7 275
Sør-Trøndelag Idrettskrets	441	95 628	9 793	6 045	11 403	8 479
Nord-Trøndelag Idrettskrets	261	47 658	5 489	3 834	6 151	4 242
Nordland Idrettskrets	493	57 234	7 404	4 566	9 568	6 046
Troms Idrettskrets	350	40 256	4 288	2 962	5 790	3 443
Finnmark Idrettskrets	196	21 540	2 621	1 617	2 604	2 114

¹ Tallene i denne tabellen vil avvike noe fra tilsvarende tabell i Statistisk årbok. SSBs statistikk inkluderer Norges Bedriftsidrettsforbund. NBIF har en nedre aldersgrense på 17 år for sine medlemmer og vil dermed ikke påvirke tallene for yngre aldersgrupper.

Kilde: Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, Årsrapport 1996.

Unge går på fritids-/ungdomsklubber

I 1991 hadde 62 prosent blant 13-15-åringene vært på fritids-/ungdomsklubb i løpet av de siste 12 månedene. Halvparten av alle 10-12-åringene benyttet seg også av dette tilbudet, mens det blant barn 7-9 år var 29 prosent som benyttet seg av denne fritidsaktiviteten.

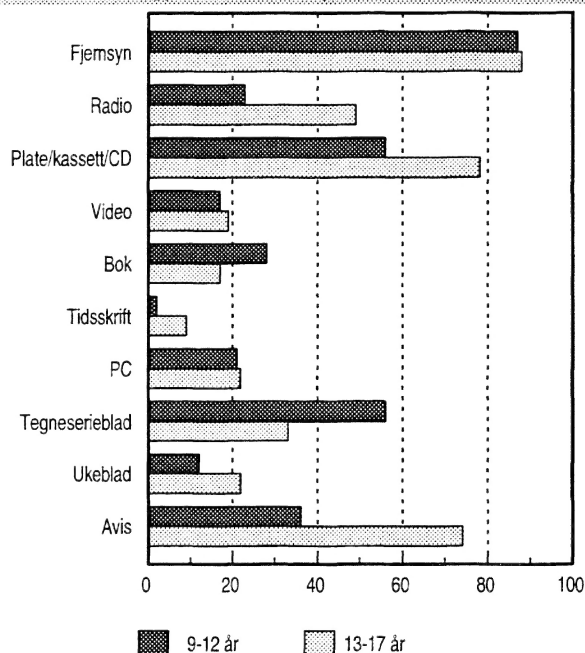
90 prosent ser på TV

Fjernsynet er det medietilbudet som vinner kampen om barn og unges oppmerksomhet. Både på spørsmål om hvilket medium som er brukt og hvor lenge, kommer TV-en ut på topp. Opp imot 90 prosent av 9-17-åringene ser på fjernsyn en gjennomsnittsdag.

Å spille plater/CD-er/kassetter står også høyt i kurs i begge aldersgruppene. Blant 13-17-åringene er det omtrent like vanlig å høre på musikk som det er å lese avisen.

9-12-åringene leser ikke aviser i samme grad som de eldre ungdommene, men de leser til gjengjeld oftere tegneserieblad. Sannsynligvis står Donald Duck&Co. for mye av denne lesingen. Som for tegneseriebladene er

Figur 5.3. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, 1996

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.11. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder, 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	87	23	56	17	28	2	21	56	12	36	109
13-17 år	88	49	78	19	17	9	22	33	22	74	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.12. Antall minutter brukt på ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	89	10	21	11	9	0	12	14	3	6	109
13-17 år	115	45	69	12	8	3	19	8	5	15	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

Tidsbruken er gjennomsnittet for alle i aldersgruppen. Antall minutter vil øke hvis man kun ser på faktiske mediebrukere (seere, lyttere osv.).

det den yngste aldersgruppen som i størst grad leser bøker.

Radio er også et medium som ca. halvparten av alle 13-17-åringene har benyttet en gjennomsnittsdag.

En god femtedel av de spurte barna mellom 9 og 17 år har benyttet hjemme-PC en gjennomsnittsdag.

Det er en betydelig andel som bruker alle de nevnte medietilbudene; mer enn 15 prosent av barn og unge har brukt disse mediene en gjennomsnittsdag.

Etermediene tar tid

Barn i aldersgruppen 9-12 år bruker i gjennomsnitt 1 time og 29 minutter foran fjernsynsskjermen. 13-17-åringene ser i gjennomsnitt på TV i 2 timer (115 minutter) på en gjennomsnittsdag.

Foruten TV-en bruker unge i alderen 13-17 år mye tid hver dag på musikk i form av plater, CD-er og kassetter, og på radio. PC-bruken og avislesingen er begrenset til 15-20 minutter hver.

Den yngre gruppen har også fjernsynet som det mest tidkrevende mediet, med musikklytting og tegneserie-

blader på de neste plassene. Bortsett fra TV-titting er det sjelden mer enn 20 minutter som brukes til noe medietilbud av barn i aldersgruppen 9-12 år.

Barn og unge benytter etermediene oftere og bruker mer tid på disse enn på tekst-mediene en gjennomsnittsdag. Det kan imidlertid være på sin plass å påpeke at det er fullt mulig å benytte flere medier samtidig.

PC-en som underholdning

9-15-åringene bruker i hovedsak hjemme-PC-en til spill og underholdning; hele 84 prosent av brukerne i denne aldersgruppen oppgir at de spiller og lar seg underholde av PC-en en gjennomsnittsdag.

En fjerdedel av barna og de unge som bruker PC hjemme en gjennomsnittsdag sier at den brukes til skolearbeid.

I den eldre aldersgruppen, dvs. blant 16-24-åringene, er det flest som bruker datamaskinen til utdanningsrelatert arbeid. Dette gjelder over halvparten av brukerne i denne gruppen. Samtidig bruker nesten like mange PC-en til spill og underholdning. 40 prosent sier at de tar PC-en i bruk som hjelpemiddel for hjem og fritid.

5.13. Brukere fordelt på type hjemme-pc-bruk en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Daglig arbeid	Underhold- ning/spill	Skolearbeid/ utdanning	Til hjem/fritid	Tilknyttet modem/faks	Tilknyttet CD-ROM-spiller
9-15 år	0	84	25	10	4	23
16-24 år	15	53	55	40	15	30

Kilde: Statistiske analyser 18, SSB.

Tillatelse nr.
159 000/502

B *Returadresse:*
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonene kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway